

בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

גילוי לפי הנדבך השלישי של באזל ומידע נוסף על סיכונים

ליום 30 בספטמבר 2018

תוכן עניינים

חלק א' - הקדמה	3
1. מידע צופה פני עתיד	4
2. יחסים פיקוחיים עיקריים	5
חלק ב' - הון	6
3. מבנה ההון	6
4. הלימות ההון	17
5. יחס המינוף	19
חלק ג' - חשיפת סיכון והערכתו	21
6. גילוי איכותי כללי	21
7. סיכון אשראי	21
8. חשיפות סיכון אשראי צד נגדי	34
9. סיכון שוק	35
10. סיכון תפעולי	40
11. גילוי לגבי פוזיציות במניות בתיק הבנקאי	40
12. סיכון ריבית בתיק הבנקאי	41
13. גילוי המבוסס על מקור שאינו נדבך 3 של באזל: סיכונים אחרים	42
חלק ד' - יחס כיסוי הנזילות	43
14. גילוי המבוסס על מקור שאינו נדבך 3 של באזל: מידע נוסף על סיכון נזילות וסיכון מימון	48
חלק ה' - נספחים	50
15. מילון מונחים	50

הערות:

1. גילוי זה מותאם להוראת הדיווח לציבור 651 של בנק ישראל.
2. גילויים המפורטים בדוח זה מבוססים על דרישות הגילוי של הנדבך השלישי של הוראות באזל בתוספת גילויים המבוססים על מקורות אחרים כגון ה-FSF (Financial Stability Forum) או ה-FSB (Financial Stability Board). גילויים המבוססים על מקורות אחרים מסומנים בדוח זה תחת כותרת "גילוי המבוסס על מקור שאינו נדבך 3 של באזל".
3. דוח זה הינו נספח לדוחות הכספיים. ככלל, ניתן למצוא סקירה תמציתית על סיכונים ואופן ניהולם בפרק ג' של דוח הדירקטוריון וההנהלה שבדוחות הכספיים.
4. ניתן למצוא מידע פיקוחי נוסף בדבר "תיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחיים שהונפקו" באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory/2018>

חלק א' - הקדמה

בנק מרכנתיל פועל במגוון מגזרי הפעילות הבנקאית, לרבות בנקאות מסחרית ובנקאות קמעונאית, ומשווק מגוון של מוצרים בנקאיים. פעילות זו מלווה בחשיפה לסיכונים, בין היתר: סיכוני אשראי, סיכוני שוק, סיכונים תפעוליים, סיכון נזילות וסיכוני ציות, אשר מנוטרים ומנוהלים על ידי בעלי תפקידים מקווי הגנה שונים, החל מהדירקטוריון וההנהלה ועד ליחידות המטה והסניפים. תפיסת ניהול הסיכונים של הבנק תומכת בשיפור יכולתו לזהות ולנהל סיכונים קיימים ופוטנציאליים, במטרה להשיג את יעדיו העסקיים, תוך קיום מנגנוני פיקוח ובקרה נאותים, באופן שיבטיח את הנאותות ההונית של הבנק ואת יציבותו לאורך זמן. מסגרת ניהול הסיכונים יוצרת מידתיות ואיזון בין הגורמים העסקיים והתפעוליים לבין הגורמים העוסקים בפיקוח, בקרה, ניהול סיכונים וביקורת.

הבנק אומד את סיכוניו באופן מתמשך בשני תהליכים מרכזיים: הראשון - מדי רבעון נכתב מסמך סיכונים ע"י החטיבה לניהול סיכונים אשר נדון בהנהלה ובדירקטוריון, והשני הוא הכנת מסמך הערכת נאותות הלימות ההון המוגש אחת לשנה ומסכם את תהליך ה- ICAAP של הבנק.

גילוי זה מהווה מידע משלים לדוחות הכספיים של הבנק בנושאי ניהול סיכונים והון. המידע להלן מפורסם בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים בו נדרש הבנק לפרסם דוח על הסיכונים באתר האינטרנט, הכולל מידע כמותי מפורט ומידע איכותי על הסיכונים ואופן ניהולם לפי דרישות הרגולציה (ובמיוחד הוראות הפיקוח על הבנקים), הגילוי של ועדת באזל, הוועדה ליציבות פיננסית (Financial Stability Board) ומקורות נוספים. דוח זה נועד לאפשר לקוראי הדוחות של הבנק להעריך מידע משמעותי שכלול בהם לגבי ניהול הסיכונים, ההון והחשיפות העיקריות.

מידע רלוונטי נוסף ניתן למצוא בפרק "סקירת סיכונים" בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 13.11.2018, במסגרת אישור הדוחות הכספיים ליום 30.9.2018, הוחלט לאשר ולפרסם את הדיווח בנושא "הגילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים".

גלעד אליגון
סמנכ"ל, מנהל הסיכונים הראשי

יהושע בורשטיין
המנהל הכללי

יאיר אבידן
יו"ר הדירקטוריון

1. מידע צופה פני עתיד

גילוי זה כולל, בנוסף למידע המתייחס לעבר, גם מידע והערכות המתייחסים לעתיד, המוגדרים בחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968 כ"מידע צופה פני עתיד". מידע צופה פני עתיד הינו אירוע או עניין עתידי שהתממשותם אינה ודאית ובלתי תלויה בלבד בידי הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תרחיש", "תחזית", "אנו מאמינים", "אומדן", "הערכה", "צפוי", "יתכן", "יכול", "יהיה", "אסטרטגיה", וביטויים נוספים המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא בעובדות עבר. מידע צופה פני עתיד נכלל בגילוי זה ונסמך, בין השאר, על הערכות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות כלכלית בארץ ובעולם, שוקי מטבע ושוקי הון, חקיקה, הוראות גורמי פיקוח, התנהגות מתחרים, התפתחות טכנולוגית וכוח אדם.

כתוצאה מאי היכולת לחזות בוודאות שהערכות אלו תתממשנה ומכך שבפועל האירועים יכולים להיות שונים מאלה שנחזו, יש להתייחס בזהירות למידע המוגדר כ"צופה פני עתיד", שכן הסתמכות על מידע כאמור כרוכה בסיכונים ובאי ודאות והתוצאות הכספיות והעסקיות העתידיות של הבנק עשויות להיות שונות באופן מהותי.

2. יחסים פיקוחיים עיקריים

יחסים פיקוחיים עיקריים					
ה	ד	ג	ב	א	על בסיס מאוחד ליום :
30/09/2017	31/12/2017	31/03/2018	30/06/2018	30/09/2018	
הון זמין (במיליוני ₪)					
2,436	2,503	2,554	2,620	2,673	1 הון עצמי רובד 1
2,405	2,470	2,543	2,609	2,663	הון עצמי רובד 1, לפני השפעות א1 הוראות מעבר ותכנית התייעלות
2,436	2,503	2,554	2,620	2,673	2 הון רובד 1
2,405	2,470	2,543	2,609	2,663	הון רובד 1, לפני השפעות הוראות א2 מעבר ותכנית התייעלות
3,019	3,186	3,177	3,248	3,301	3 הון כולל
2,988	3,153	3,166	3,237	3,291	הון כולל, לפני השפעות הוראות מעבר א3 ותכנית התייעלות
נכסי סיכון משוקללים (במיליוני ₪)					
22,851	22,880	23,229	23,607	23,775	4 סך הכל נכסי סיכון משוקללים (RWA)
יחסי הלימות הון (באחוזים), לפי הוראות המפקח על הבנקים					
10.66%	10.94%	10.99%	11.10%	11.24%	5 יחס הון עצמי רובד 1
10.52%	10.79%	10.95%	11.05%	11.20%	יחס הון עצמי רובד 1, לפני השפעות א5 הוראות מעבר ותכנית התייעלות
10.66%	10.94%	10.99%	11.10%	11.24%	6 יחס הון רובד 1
10.52%	10.79%	10.95%	11.05%	11.20%	יחס הון רובד 1, לפני השפעות הוראות א6 מעבר ותכנית התייעלות
13.21%	13.92%	13.68%	13.76%	13.88%	7 יחס הון כולל
13.08%	13.77%	13.63%	13.71%	13.84%	יחס הון כולל, לפני השפעות הוראות א7 מעבר
9.18%	9.18%	9.19%	9.19%	9.19%	א11 יחס הון עצמי רובד 1 הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
1.48%	1.76%	1.80%	1.91%	2.05%	יחס הון עצמי רובד 1 זמין, מעבר א12 לנדרש ע"י המפקח על הבנקים
יחס המינוף, לפי הוראות המפקח על הבנקים					
36,089	36,756	37,590	37,645	38,597	13 סך החשיפות (במיליוני ₪)
6.8%	6.8%	6.8%	7.0%	6.9%	14 יחס המינוף (באחוזים)
6.7%	6.7%	6.8%	6.9%	6.9%	יחס המינוף, לפני השפעות הוראות א14 מעבר (באחוזים)
יחס כיסוי נזילות לרבעון המסתיים ביום הדוח					
7,249	7,249	7,749	8,233	8,190	15 סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה
4,945	4,945	5,096	5,118	5,531	16 סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
146.7%	139.6%	152.1%	161.1%	148.1%	17 יחס כיסוי נזילות (באחוזים)

1. לרבות דרישות הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח.

חלק ב' - הון**3. מבנה ההון**

א. לפרטים בדבר יישום הוראות באזל ודרישות ההון הרגולטוריות ומסגרת העבודה למדידה והלימות הון על פי הנדבך הראשון של באזל ראה במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2017, ואשר עומד לעיון באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory/2018>

ב. הרכב הון פיקוחי

להלן מיפוי הרכיבים ששימשו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי :

31/12/2017		30/09/2017		30/09/2018	
במיליוני ₪					
הפניות למאזן הפיקוחי	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	הרכב הון פיקוחי	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	הרכב הון פיקוחי	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3
הון עצמי רובד 1 : מכשירים ועודפים					
15.1.1 15.1.4	-	203	-	203	-
1 הון מניות רגילות שהונפק ע"י התאגיד הבנקאי ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רובד 1					
15.1.2	(2)	2,360	(2)	2,298	-
2 עודפים לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן					
15.1.3 15.1.4	(19)	(69)	(20)	(71)	-
3 רווח כולל אחר מצטבר ועודפים שניתן להם גילוי					
4 מכשירי הון עצמי רובד 1 שהונפקו ע"י התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר					
	-	-	-	-	-
הזרמות הון קיימות מהמגזר הציבורי שיוכרו עד ליום 1.1.2018					
	-	-	-	-	-
5 מניות רגילות שהונפקו ע"י חברות בת של התאגיד הבנקאי שאוחדו והמוחזקות ע"י צד ג' (זכויות מיעוט)					
	-	-	-	-	-
15	(21)	2,494	(22)	2,430	-
6 הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים					
	-	-	-	-	-
הון עצמי רובד 1 : התאמות פיקוחיות וניכויים					
	-	-	-	-	-
7 התאמות יציבותיות להערכות שווי					
	-	-	-	-	-
8 מוניטין בניכוי מיסים נדחים לשלם, אם רלוונטי					
	-	-	-	-	-
9 נכסים לא מוחשיים אחרים למעט זכויות שירות למשכנתאות, בניכוי מיסים נדחים לשלם					
	-	-	-	-	-
10 מיסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על רווחיות עתידית, למעט מיסים נדחים לקבל הנובעים מהפרשי עיתוי					
	-	-	-	-	-

	31/12/2017	30/09/2017	30/09/2018	
	במיליוני ₪			
11	-	-	-	סכום הרווח הכולל האחר בגין גידורי תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שוויים ההוגן
12	-	-	-	פער שלילי בין הפרשות להפסדים צפויים
13	-	-	-	גידול בהון העצמי הנובע מעסקאות איגור
14	-	(1)	-	רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההוגן של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי (DVA). בנוסף, בהתייחס להתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, יש לגרוע את כל התאמות השווי החשבונאיות הנובעות מסיכון האשראי העצמי של הבנק
15	-	-	-	עודף יעודה על עתודה, בניכוי מיסים נידחים לשלם שיסולקו אם הנכס יהפוך לפגום או ייגרע בהתאם להוראות הדיווח לציבור
16	-	-	-	השקעה עצמית במניות רגילות, המוחזקות באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבויות לרכוש מניות בכפוף להסכמים חוזיים)
17	-	-	-	החזקות צולבות הדדיות במניות רגילות של תאגידים פיננסיים
18	-	-	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
19	-	(2)	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
20	-	-	-	זכויות שירות למשכנתאות אשר סכומן עולה על 10% מהון עצמי רובד 1
21	(12)	(50)	(48)	מיסים נידחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי, אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1
22	-	-	-	סכום זכויות שירות למשכנתאות, מיסים נידחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי וההשקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו ע"י תאגידים פיננסיים, העולה על 15% מהון עצמי רובד 1 של התאגיד הבנקאי
23	-	-	-	מזה: בגין השקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו ע"י תאגידים פיננסיים

	31/12/2017	30/09/2017	30/09/2018	
	במיליוני ₪			
24	-	-	-	מזה : בגין זכויות שירות למשכנתאות
25	-	-	-	מזה : מיסים נידחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי
26	62	57	63	התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
26 א.	-	-	-	מזה : בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
26 ב.	-	-	-	מזה : בגין זכויות שירות למשכנתאות
26 ג.	62	57	63	מזה : התאמות פיקוחיות נוספות להון עצמי רובד 1. שלא נכללו במסגרת סעיפים 26 א ו- 26 ב.
27	-	-	-	ניכויים החלים על הון עצמי רובד 1 מאחר ואין בהון רובד 1 נוסף והון רובד 2 די הון בכדי לכסות על הניכויים
28	9	6	8	סך כל ההתאמות הפיקוחיות והניכויים בהון עצמי רובד 1
29	2,503	2,436	2,673	הון עצמי רובד 1
	-	-	-	הון רובד 1 נוסף : מכשירים
30	-	-	-	מכשירי הון מניות רובד 1 שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מכשירים אלה
31	-	-	-	מזה : מסווג כהון עצמי בהתאם להוראות הדיווח לציבור
32	-	-	-	מזה : מסווג כהתחייבות בהתאם להוראות הדיווח לציבור
33	-	-	-	מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
34	-	-	-	מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג'
35	-	-	-	מזה : מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 1 נוסף
36	-	-	-	הון רובד 1 לפני ניכויים
	-	-	-	הון רובד 1 נוסף : ניכויים

	31/12/2017	30/09/2017	30/09/2018	
	במיליוני ₪			
37	-	-	-	השקעה עצמית במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף, המוחזקת באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים)
38	-	-	-	החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף
39	-	-	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
40	-	-	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
41	-	-	-	ניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
41.A	-	-	-	מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
41.B	-	-	-	מזה: ניכויים נוספים להון רובד 1 שלא נכללו במסגרת סעיף 41.A
	-	-	-	ניכויים בהון רובד 1 נוסף הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3
42	-	-	-	מזה: ניכויים החלים על הון רובד 1 נוסף מאחר ואין בהון 2 די הון בכדי לכסות על הניכויים
43	-	-	-	סך כל הניכויים בהון רובד 1 נוסף
44	-	-	-	הון רובד 1 נוסף
45	(33)	(34)	2,673	הון רובד 1
	-	-	-	הון רובד 2: מכשירים והפרשות
46	-	-	100	מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי (שאינם נכללים ברובד 1) ופרמיה על מכשירים אלה
47	12.2.2	323	323	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
48	-	-	-	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'

	31/12/2017	30/09/2017	30/09/2018	
	במיליוני ₪			
49	-	-	-	מזה: מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 2
50	4.1 14.2	260	260	269 הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
51	-	683	583	628 הון רובד 2 לפני ניכויים
	-	-	-	הון רובד 2: ניכויים
52	-	-	-	השקעה עצמית במכשירי הון רובד 2, המוחזקת באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים)
53	-	-	-	החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון רובד של תאגידים פיננסיים
54	-	-	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
55	-	-	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
56	-	-	-	ניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
א.56	-	-	-	מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
ב.56	-	-	-	מזה: ניכויים נוספים להון רובד 2
	-	-	-	התאמות פיקוחיות בהון רובד 2 הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3
	-	-	-	מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
57	-	-	-	סך כל הניכויים להון רובד 2
58	-	683	583	628 הון רובד 2
59	(33)	3,186	3,019	3,301 סך ההון

	31/12/2017	30/09/2017	30/09/2018	
	במיליוני ₪			
סך הכל נכסי סיכון משוקללים בהתאם לטיפול שנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	-	12	-	-
מזה : מיסים נדחים הנובעים מהפרשי עיתוי	-	12	-	-
סך נכסי סיכון משוקללים	22,880	22,851	23,775	-
יחסי הון ובריות לשימור הון				
61 הון עצמי רובד 1	10.94%	10.66%	11.24%	
62 הון רובד 1	10.94%	10.66%	11.24%	
63 הון כולל	13.92%	13.21%	13.88%	
64 לא רלוונטי				
65 לא רלוונטי				
66 לא רלוונטי				
67 לא רלוונטי				
68 לא רלוונטי				
דרישות מזעריות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים				
69 יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים	9.18%	9.18%	9.19%	
70 יחס הון רובד 1 שנקבע על ידי המפקח על הבנקים	9.18%	9.18%	9.19%	
71 יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים	12.68%	12.68%	12.69%	
סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)				
72 השקעות בהון של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות הבנות שלהם), שאינן עולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה	-	-	-	-
73 השקעות בהון עצמי רובד 1 של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), העולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי, והן מתחת לסף ההפחתה	-	4	-	6
74 זכויות שירות למשכנתאות (בניכוי מסים נדחים לשלם)	-	-	-	-
75 מיסים נדחים לקבל שנוצרו מהפרשי עיתוי שהם מתחת לסף ההפחתה	8.1.1	250	243	267

	31/12/2017	30/09/2017	30/09/2018	
	במיליוני ₪			
	-	-	-	תקרה להכללת הפרשות רובד 2
4.1	-	319	342	76 הפרשה כשירה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות תחת הגישה הסטנדרטית, לפני יישום התקרה
14.2	328	-	-	
	-	260	269	77 התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 תחת הגישה הסטנדרטית
	-	-	-	78 הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות לפי גישת הדירוגים הפנימיים, לפני יישום התקרה
	-	-	-	79 התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 לפי גישת הדירוגים הפנימיים
	-	-	-	מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי הכפופים להוראות המעבר
	-	-	-	80 סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון עצמי רובד 1 הכפופים להוראות המעבר (בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299)
	-	-	-	81 סכום שנוכה מהון עצמי רובד 1 בשל התקרה
	-	-	-	82 סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון עצמי רובד 1 נוסף הכפופים להוראות המעבר (בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299)
	-	-	-	83 סכום שנוכה מהון עצמי רובד 1 נוסף בשל התקרה
	323	323	259	84 סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 2 הכפופים להוראות המעבר (בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299)
	44	74	31	85 סכום שנוכה מהון רובד 2 בשל התקרה

ג. הקשר בין המאזן לרכיבי הון פיקוחי

הפניות להרכב ההון הפיקוחי	מאזן פיקוחי מאוחד		
	31/12/2017	30/09/2017	30/09/2018
במיליוני ₪			
נכסים			
1	4,339	3,506	4,784
2	5,076	5,213	5,093
2.1	-	-	-
2.2	-	-	-
2.3	5,076	5,213	5,093
3	24,291	24,236	25,790
4	(352)	(354)	(371)
4.1	(247)	(247)	(257)
4.2	(105)	(107)	(114)
4.3	23,939	23,882	25,419
5	6	6	8
5.1	-	-	-
5.2	4	4	6
5.3	2	2	2
6	351	353	360
7	27	24	51
8	399	382	394
8.1	312	303	320
8.1.1	-	-	-
8.1.2	-	-	-
8.1.3	-	-	-
8.1.4	312	303	320
8.2	-	-	-
8.3	87	79	74
סך הכל נכסים			
	34,137	33,366	36,109

הפניות להרכב ההון הפיקוחי	מאזן פיקוחי מאוחד			
	31/12/2017	30/09/2017	30/09/2018	
	התחייבויות והון			
	28,836	28,334	30,550	9 פיקדונות הציבור
	200	163	252	10 פיקדונות מבנקים
	140	142	150	11 פיקדונות הממשלה
	1,026	919	1,027	12 אג"ח וכתבי התחייבות נדחים
	346	340	410	12.1 מזה : כתבי התחייבות נדחים שאינם מוכרים כהון פיקוחי
	423	323	359	12.2 מזה : כתבי התחייבות נדחים המוכרים כהון פיקוחי
	100	-	100	12.2.1 מזה : כשירים כרכיבי הון פיקוחי
47	323	323	259	12.2.2 מזה : אינם כשירים כרכיבי הון פיקוחי וכפופים להוראות המעבר
	101	98	94	13 התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
14	1	1	-	13.1 מזה : בגין סיכון האשראי העצמי
	1,361	1,302	1,371	14 התחייבויות אחרות
	-	-	-	14.1 מזה : התחייבות בגין מס נדחה המיוחסת לפנסיה
50	13	13	12	14.2 מזה : הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי הנכללת בהון רובד 2
	1,348	1,289	1,359	14.3 מזה : התחייבות אחרות
	31,664	30,958	33,444	סך הכל התחייבויות
	2,473	2,408	2,665	15 הון עצמי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
	2,473	2,408	2,665	15.1 מזה : הון עצמי בגין מניות רגילות
1	51	51	51	15.1.1 מזה : הון מניות רגילות
2	2,358	2,296	2,567	15.1.2 מזה : עודפים
3	(88)	(91)	(105)	15.1.3 מזה : רווח כולל אחר מצטבר
	-	-	-	15.1.3.1 מזה : הפסדים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים
	-	-	-	15.1.3.2 מזה : הפסדים נטו מהתאמות מתרגום דוחות כספיים
3 , 1	152	152	152	15.1.4 מזה : קרנות הון (לרבות פרמיה על מניות)
	-	-	-	15.2 מזה : הון מניות בכורה
	-	-	-	15.2.1 מזה : כשירים כרכיבי הון פיקוחי
	-	-	-	15.2.2 מזה : אינם כשירים כרכיבי הון פיקוחי וכפופים להוראות המעבר
	-	-	-	15.3 מזה : מכשירים הוניים אחרים
	-	-	-	15.3.1 מזה : כשירים כרכיבי הון פיקוחי
	-	-	-	15.3.2 מזה : אינם כשירים כרכיבי הון פיקוחי וכפופים להוראות המעבר
	-	-	-	16 זכויות שאינן מקנות שליטה
	-	-	-	16.1 מזה : זכויות שאינן מקנות שליטה שניתן לייחס להון עצמי רובד 1
	-	-	-	16.2 מזה : זכויות שאינן מקנות שליטה שניתן לייחס להון רובד 1 נוסף
	-	-	-	16.3 מזה : זכויות שאינן מקנות שליטה שניתן לייחס להון רובד 2
	-	-	-	16.4 מזה : זכויות שאינן מקנות שליטה שלא ניתן לייחס להון הפיקוחי
	2,473	2,408	2,665	סך הכל הון עצמי
	34,137	33,366	36,109	סך הכל התחייבויות והון עצמי

ד. גילוי המבוסס על מקור שאינו נדבך 3 של באזל: שינויים בהון להלן ריכוז תנועות ושינויים בהון פיקוחי למועד הדוח:

לתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018	
במיליוני ₪			
2,292	2,292	2,503	הון עצמי רובד 1 - יתרה לתחילת התקופה
(20)	(19)	(21)	התאמות להון והשפעת הוראות מעבר בגין זכויות עובדים
220	158	209	רווח נקי בתקופה
-	-	-	דיבידנד ששולם בתקופה
9	6	(17)	שינויים ברווח כולל אחר
2	(1)	(1)	שינויים בהתאמות הפיקוחיות בגין הון עצמי רובד 1
2,503	2,436	2,673	הון עצמי רובד 1 - יתרה לסוף התקופה
627	627	683	הון רובד 2 - יתרה לתחילת התקופה
100	-	-	הנפקה / שיערוך כתבי התחייבות נדחים או מכשירי הון אחרים מוכרים
(65)	(65)	(64)	פירעון כתבי התחייבות נדחים ו/או השפעת הוראות המעבר
21	21	9	שינוי בהפרשה הקבוצתית המוכרת בהון
683	583	628	הון רובד 2 - יתרה לסוף התקופה
3,186	3,019	3,301	הון כולל כשיר לסוף התקופה

4. הלימות ההון

לפרטים בדבר הערכת הלימות ההון ראה במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2017, ואשר עומד לעיון באתר הבנק.

א. נכסי סיכון ודרישת הון בגין סיכון אשראי

להלן נתונים לגבי נכסי סיכון אשראי, בהתאם לגישה הסטנדרטית, ודרישת הון במיליוני ₪ :

31/12/2017		30/09/2017		30/09/2018		במיליוני ₪
דרישת ההון	נכסי סיכון	דרישת ההון	נכסי סיכון	דרישת ההון	נכסי סיכון	יישות
16	128	16	122	1	11	ריבונות
22	171	24	185	9	73	סקטור ציבורי
28	221	34	272	22	170	תאגידים בנקאיים
1,158	9,134	1,144	9,025	1,221	9,623	תאגידים
122	960	128	1,010	132	1,040	בביטחון נדל"ן מסחרי
401	3,164	389	3,068	424	3,339	קמעונאיות ליחידים
432	3,405	444	3,500	430	3,392	עסקים קטנים
303	2,386	303	2,389	332	2,618	הלוואות לדיוור
151	1,196	151	1,192	160	1,257	נכסים אחרים
2,633	20,765	2,633	20,763	2,731	21,523	סך הכל
1	8	1	9	4	28	סיכון CVA*
2,634	20,773	2,634	20,772	2,735	21,551	סך הכל סיכון אשראי

* CVA (Credit Valuation Adjustments Losses)

ב. נכסי סיכון ודרישת הון בגין סיכון שוק

להלן נתונים לגבי נכסי סיכון שוק, בהתאם לגישה הסטנדרטית, ודרישת הון במיליוני ₪ :

31/12/2017		30/09/2017		30/09/2018		במיליוני ₪
דרישת ההון	נכסי סיכון	דרישת ההון	נכסי סיכון	דרישת ההון	נכסי סיכון	
7	56	7	58	5	41	סך הכל סיכון שוק

ג. נכסי סיכון ודרישת הון בגין סיכון תפעולי

להלן נתונים לגבי נכסי סיכון תפעולי, בהתאם לגישה הסטנדרטית, ודרישת הון במיליוני ₪ :

31/12/2017		30/09/2017		30/09/2018		במיליוני ₪
דרישת ההון	נכסי סיכון	דרישת ההון	נכסי סיכון	דרישת ההון	נכסי סיכון	
260	2,051	256	2,021	277	2,183	סך הכל סיכון תפעולי

ד. סך הכל נכסי סיכון ודרישת הון

להלן נתונים לגבי החשיפה הכוללת של הבנק (כהגדרתה בהוראות בנק ישראל) במיליוני ₪ :

31/12/2017		30/09/2017		30/09/2018		הרכב חשיפה כוללת
דרישת ההון	נכסי סיכון	דרישת ההון	נכסי סיכון	דרישת ההון	נכסי סיכון	חשיפה לסיכון :
2,634	20,773	2,634	20,772	2,735	21,551	אשראי
7	56	7	58	5	41	שוק
260	2,051	256	2,021	277	2,183	תפעולי
2,901	22,880	2,897	22,851	3,017	23,775	סך נכסי סיכון

ה. הון עצמי רובד ראשון, הון רובד ראשון והון כולל

להלן נתונים לגבי אמצעי ההון של הבנק (כהגדרתם בהוראות בנק ישראל) במיליוני ₪ :

31/12/2017	30/09/2017	30/09/2018	
2,503	2,436	2,673	הון עצמי רובד ראשון
2,503	2,436	2,673	הון רובד ראשון
3,186	3,019	3,301	הון כולל

ו. יחס הון עצמי רובד ראשון, יחס הון רובד ראשון ויחס הון כולל

להלן נתונים לגבי יחס הלימות הון של הבנק ובחברות המאוחדות שלו :

31/12/2017	30/09/2017	30/09/2018	
%	%	%	
10.94	10.66	11.24	יחס הון עצמי רובד ראשון
13.92	13.21	13.88	יחס הון כולל

ז. יחס הון עצמי רובד ראשון מזערי ויחס הון כולל מזערי נדרשים*

31/12/2017	30/09/2017	30/09/2018	
%	%	%	
9.18	9.18	9.19	יחס הון עצמי רובד ראשון - מזערי
12.68	12.68	12.69	יחס הון כולל - מזערי

* יחסים מזעריים אלה כוללים דרישת הון נוספת לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 329.

ח. גילוי המבוסס על מקור שאינו נדבך 3 של באזל : שינויים בנכסים משוקללים בסיכון

להלן ריכוז תנועות ושינויים של נכסים משוקללים בסיכון במיליוני ₪ :

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018	
22,217	23,607	סך נכסי סיכון תחילת תקופה
1,997	2,132	מזה: נכסי סיכון תפעולי
60	28	מזה: נכסי סיכון שוק
20,160	21,447	מזה: נכסי סיכון אשראי CVA+
		שינוי ביתרת נכסי סיכון אשראי
582	227	ניצולים (אשראי מאזני)
14	(136)	אג"ח
1	1	נגזרים
(43)	(25)	מסגרות
26	12	ערבויות
31	21	נכסים אחרים
611	100	סה"כ
1	4	שינוי ב-CVA
20,772	21,551	יתרת סגירה נכסי סיכון אשראי CVA +
(2)	13	שינוי נכסי סיכון שוק
24	51	שינוי נכסי סיכון תפעולי
22,851	23,775	סה"כ נכסי סיכון

5. יחס המינוף

א. השוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף

להלן נתונים למדידת חשיפת יחס המינוף כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 218, במיליוני ₪ :

	31/12/2017	30/09/2017	30/09/2018	
1	34,137	33,366	36,109	סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים
2	-	-	-	התאמות בגין השקעות ביישויות בתחום הבנקאות, הפיננסים, הביטוח, המסחר שאוחדו לצרכים חשבונאיים, אך אינם בתחולת האיחוד לצרכים פיקוחיים
3	-	-	-	התאמות בגין נכסי נאמנות שהוכרו במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור, אך לא נכללו במדידת החשיפה של יחס המינוף
4	42	44	43	התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
5	-	-	-	התאמות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
6	2,267	2,378	2,120	התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים (לאחר המרה לסכומים שווי ערך אשראי)
7	310	301	325	התאמות אחרות
8	36,756	36,089	38,597	סך הכל חשיפה לצורך יחס המינוף

ב. פירוט חשיפות רלוונטיות ליחס המינוף

31/12/2017	30/09/2017	30/09/2018	במיליוני ₪
חשיפות מאזניות			
34,417	33,639	36,381	1 נכסים במאזן (למעט נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך, אך לרבות ביטחונות והפרשה קבוצתית)
(2)	(2)	(2)	2 סכומים בגין נכסים שנוכו לצורך קביעת הון רובד ראשון
34,415	33,637	36,379	3 סך חשיפות מאזניות (למעט בגין נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך)
חשיפות בגין נגזרים			
34	31	44	4 עלות השחלוף הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים (לדוגמא: לאחר הפחתה של בטחון משתנה במזומן כשיר)
42	43	57	5 סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
-	-	-	6 גילום (up-gross) ביטחונות שניתנו בגין נגזרים, שנוכו מהנכסים המאזניים בהתאם להוראות הדיווח לציבור
(2)	-	(3)	7 ניכויים של נכסי חייבים בגין בטחון משתנה במזומן שניתן בעסקאות בנגזרים
-	-	-	8 רגל צד נגדי מרכזי פטורה של חשיפות מסחריות שסולקו על ידי הלקוח
-	-	-	9 סכום נקוב אפקטיבי מתואם של נגזרי אשראי שנכתבו
-	-	-	10 קיזוזים רעיוניים אפקטיביים מתואמים וניכויי תוספות בגין נגזרי אשראי שנכתבו
74	74	98	11 סך חשיפות בגין נגזרים
חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך			
-	-	-	12 נכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך (ללא הכרה בקיזוזים), לאחר התאמות בגין עסקאות שמטופלות כמכירה חשבונאית
-	-	-	13 סכומים שקוזזו של מזומן לשלם ושל מזומן לקבל מנכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך
-	-	-	14 חשיפת סיכון אשראי של צד נגדי מרכזי בגין נכסי מימון ניירות ערך
-	-	-	15 חשיפות בגין עסקאות כסוכן
-	-	-	16 סך חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
חשיפות חוץ מאזניות אחרות			
6,106	6,328	5,738	17 חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו
(3,839)	(3,950)	(3,618)	18 התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי
2,267	2,378	2,120	19 סך חשיפה חוץ מאזנית
הון וסך החשיפות			
2,503	2,436	2,673	20 הון רובד ראשון
36,756	36,089	38,597	21 סך החשיפות
יחס המינוף			
6.8%	6.8%	6.9%	22 יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218

חלק ג' - חשיפת סיכון והערכתו**6. גילוי איכותי כללי**

לפרטים בדבר פרופיל סיכון של הבנק וטבלת גורמי סיכון, ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון](#) [וההנהלה](#) בדוח הכספי אשר עומד לעיון באתר הבנק.

7. סיכון אשראי

סיכון אשראי הינו סיכון להיווצרות הפסדים כתוצאה מחוסר יכולת של לווה או צד נגדי לעמוד בהתחייבויותיו, בחלקן או במלואן. תפיסת ניהול סיכון אשראי בבנק מכוונת להבטיח איזון נאות בין גורמים עסקיים היוצרים באופן ישיר את החשיפה לסיכון אשראי ומנהלים אותה, לבין גורמים העוסקים בפקוח, בקרה והערכת סיכונים בלתי תלויה ולבין גורמים העוסקים בביקורת. ניהול סיכון אשראי בבנק כולל גם את ניהול סיכון הריכוזיות וסיכון סביבה.

לפרטים בדבר סיכון אשראי, ראה במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים" אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2017, ואשר עומד לעיון באתר הבנק.

א. סך כל חשיפות סיכון אשראי

להלן מידע לגבי התפלגות סיכון האשראי ברוטו לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי, במיליוני ₪:

31/12/2017		30/09/2017		30/09/2018	
יתרות ממוצעות	יתרות לסוף התקופה	יתרות ממוצעות	יתרות לסוף התקופה	יתרות ממוצעות	יתרות לסוף התקופה
מיליוני ₪					
26,535	28,174	26,125	27,246	29,341	29,994
5,586	5,063	5,717	5,196	4,806	5,080
65	74	63	74	83	101
6,293	6,116	6,338	6,339	5,993	5,741
1,187	1,217	1,179	1,243	1,277	1,347
39,666	40,644	39,422	40,098	41,500	42,263

ב. חשיפות לפי אזור גיאוגרפי, במיליוני ₪:

מועד הפירעון של החשיפה המאזנית		חשיפה מאזנית מעבר לגבול							
מס' שנה	עד שנה	חשיפה חוץ מאזנית	חובות פגומים	סיכון אשראי בעייתי	סך הכל	לאחרים	לבנקים	לממשלות	סך כל החשיפה למדינות זרות:
ליום 30/09/2018									
462	233	7	2	-	695	88	135	472	ארה"ב
130	257	706	1	3	387	123	210	54	אחר
592	490	713	3	3	1,082	211	345	526	סה"כ
7	4	20	-	-	11	9	2	-	מזה LDC**
ליום 30/09/2017									
190	212	5	-	-	402	83	149	170	ארה"ב
185	340	831	-	4	525	150	310	65	אחר
375	552	836	-	4	927	233	459	235	סה"כ
10	1	21	-	-	11	11	-	-	מזה LDC**
ליום 31/12/2017									
360	293	3	-	-	653	80	166	407	ארה"ב
162	129	807	-	2	291	129	98	64	אחר
522	422	810	-	2	944	209	264	471	סה"כ
10	1	21	-	-	11	11	-	-	מזה LDC**

Least Developed Country - LDC **

ג. חשיפות לפי צד נגדי

מידע לגבי התפלגות חשיפות האשראי בחתך צד נגדי לאשראי, במיליוני ₪ :

ליום 30/09/2018						
סך הכל	אחרים	סיכון אשראי אחר	נגזרים	אגרות חוב	הלוואות	
8,608	-	1	-	4,968	3,639	ריבוניות
411	-	59	3	16	333	סקטור ציבורי
659	-	16	50	27	566	תאגידים בנקאיים
12,715	-	3,243	43	69	9,360	תאגידים
1,056	-	-	-	-	1,056	בביטחון נדל"ן מסחרי
5,891	-	1,110	4	-	4,777	קמעונאיות ליחידים
6,804	-	1,049	-	-	5,755	עסקים קטנים
4,772	-	263	1	-	4,508	הלוואות לדיוור
1,347	1,347	-	-	-	-	נכסים אחרים
42,263	1,347	5,741	101	5,080	29,994	סה"כ
ליום 30/09/2017						
7,349	-	-	-	5,027	2,322	ריבוניות
407	-	49	-	34	324	סקטור ציבורי
775	-	17	13	55	690	תאגידים בנקאיים
12,598	-	3,942	47	80	8,529	תאגידים
1,029	-	-	-	-	1,029	בביטחון נדל"ן מסחרי
5,545	-	1,080	12	-	4,453	קמעונאיות ליחידים
6,901	-	1,066	-	-	5,835	עסקים קטנים
4,251	-	185	2	-	4,064	הלוואות לדיוור
1,243	1,243	-	-	-	-	נכסים אחרים
40,098	1,243	6,339	74	5,196	27,246	סה"כ
ליום 31/12/2017						
8,264	-	1	-	4,891	3,372	ריבוניות
398	-	67	2	38	291	סקטור ציבורי
598	-	16	14	55	513	תאגידים בנקאיים
12,551	-	3,754	47	79	8,671	תאגידים
976	-	-	-	-	976	בביטחון נדל"ן מסחרי
5,610	-	1,046	10	-	4,554	קמעונאיות ליחידים
6,716	-	1,016	-	-	5,700	עסקים קטנים
4,314	-	216	1	-	4,097	הלוואות לדיוור
1,217	1,217	-	-	-	-	נכסים אחרים
40,644	1,217	6,116	74	5,063	28,174	סה"כ

ד. תיק האשראי לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון

התפלגות תזרימי המזומנים העתידיים בגין חשיפת האשראי בחתך תקופה חוזית לפירעון, במיליוני ₪ :

עד שנה	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל חמש שנים	ללא תקופת פירעון	סך הכל תזרימי מזומנים
ליום 30/09/2018				
16,872	10,020	6,534	446	33,872
הלוואות				
616	3,078	1,807	-	5,501
אגרות חוב				
73	6	15	4	98
נגזרים				
4,516	1,193	32	-	5,741
סיכון אשראי אחר				
649	12	-	686	1,347
אחרים				
22,726	14,309	8,388	1,136	46,559
סך כל חשיפת האשראי				
ליום 30/09/2017				
15,302	9,448	5,562	249	30,561
הלוואות				
1,271	3,408	689	-	5,368
אגרות חוב				
56	7	8	3	74
נגזרים				
4,577	1,732	30	-	6,339
סיכון אשראי אחר *				
555	12	-	676	1,243
אחרים				
21,761	14,607	6,289	928	43,585
סך כל חשיפת האשראי				
ליום 31/12/2017				
15,997	9,371	5,686	453	31,507
הלוואות				
1,188	3,188	876	-	5,252
אגרות חוב				
55	7	8	4	74
נגזרים				
4,382	1,702	32	-	6,116
סיכון אשראי אחר *				
545	12	-	660	1,217
אחרים				
22,167	14,280	6,602	1,117	44,166
סך כל חשיפת האשראי				

* סווג מחדש

ה. תיק האשראי לפי סוג ענף עיקרי

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד, במיליוני ₪ :

ליום 30/09/2018						
חובות לא פגומים		סך הכל	בעייתיים		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 יום	בפיגור של 90 יום ומעלה		אחר	פגומים		
פעילות בישראל :						
ציבור - מסחרי :						
19	6	2,311	32	35	2,244	בינוי ונדל"ן - בינוי
19	-	1,996	1	53	1,942	- פעילות בנדל"ן
-	-	586	-	3	583	שירותים פיננסיים
111	21	11,473	135	122	11,216	אחר
149	27	16,366	168	213	15,985	סך הכל מסחרי
31	51	4,602	74	-	4,528	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
63	26	4,507	49	23	4,435	- אחר
243	104	25,475	291	236	24,948	סך הכל ציבור בישראל
-	-	232	-	-	232	בנקים בישראל
243	104	25,707	291	236	25,180	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל :						
ציבור - מסחרי :						
-	-	23	-	-	23	בינוי ונדל"ן
-	-	263	-	10	253	מסחרי אחר
-	-	286	-	10	276	סך הכל מסחרי בחו"ל
-	-	26	-	-	26	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	3	-	-	3	- אחר
-	-	315	-	10	305	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	333	-	-	333	בנקים בחו"ל
-	-	648	-	10	638	סך הכל פעילות בחו"ל
243	104	25,790	291	246	25,253	סך הכל ציבור
-	-	565	-	-	565	סך הכל בנקים
243	104	26,355	291	246	25,818	סך הכל

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד, במיליוני ₪:

ליום 30/09/2017						
חובות לא פגומים		סך הכל	בעייתיים		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 יום	בפיגור של 90 יום ומעלה		אחר	פגומים		
פעילות בישראל:						
ציבור - מסחרי:						
13	3	2,140	24	27	2,089	בינוי ונדל"ן - בינוי
2	-	1,917	1	30	1,886	- פעילות בנדל"ן
-	-	485	-	3	482	שירותים פיננסיים
45	12	10,937	120	156	10,661	אחר
60	15	15,479	145	216	15,118	סך הכל מסחרי
21	40	4,063	71	-	3,992	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
48	16	4,330	34	20	4,276	- אחר
129	71	23,872	250	236	23,386	סך הכל ציבור בישראל
-	-	241	-	-	241	בנקים בישראל
129	71	24,113	250	236	23,627	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל:						
ציבור - מסחרי:						
-	-	14	-	-	14	בינוי ונדל"ן
-	-	317	-	24	293	מסחרי אחר
-	-	331	-	24	307	סך הכל מסחרי בחו"ל
2	-	30	-	-	30	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	3	-	-	3	- אחר
2	-	364	-	24	340	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	449	-	-	449	בנקים בחו"ל
2	-	813	-	24	789	סך הכל פעילות בחו"ל
131	71	24,236	250	260	23,726	סך הכל ציבור
-	-	690	-	-	690	סך הכל בנקים
131	71	24,926	250	260	24,416	סך הכל

ליום 31/12/2017						
חובות לא פגומים		סך הכל	בעייתיים		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 יום	בפיגור של 90 יום ומעלה		אחר	פגומים		
פעילות בישראל:						
ציבור - מסחרי:						
9	3	2,173	24	30	2,119	בינוי ונדל"ן - בינוי
1	-	1,856	1	33	1,822	- פעילות בנדל"ן
-	-	525	-	3	522	שירותים פיננסיים
48	13	10,939	131	164	10,644	אחר
58	16	15,493	156	230	15,107	סך הכל מסחרי
25	48	4,170	74	-	4,096	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
47	18	4,304	36	20	4,248	- אחר
130	82	23,967	266	250	23,451	סך הכל ציבור בישראל
-	-	239	-	-	239	בנקים בישראל
130	82	24,206	266	250	23,690	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל:						
ציבור - מסחרי:						
-	-	25	-	-	25	בינוי ונדל"ן
-	-	268	-	11	257	מסחרי אחר
-	-	293	-	11	282	סך הכל מסחרי בחו"ל
1	1	28	1	-	27	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	3	-	-	3	- אחר
1	1	324	1	11	312	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	274	-	-	274	בנקים בחו"ל
1	1	598	1	11	586	סך הכל פעילות בחו"ל
131	83	24,291	267	261	23,763	סך הכל ציבור
-	-	513	-	-	513	סך הכל בנקים
131	83	24,804	267	261	24,276	סך הכל

1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך הכל	פרטי			
			אחר	לדיור		
במיליוני ₪						
לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018						
377	-	377	62	19	296	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
70	-	70	23	-	47	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(130)	-	(130)	(49)	-	(81)	מחיקות חשבונאיות
72	-	72	32	-	40	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(58)	-	(58)	(17)	-	(41)	מחיקות חשבונאיות, נטו
389	-	389	68	19	302	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
18	-	18	2	-	16	* מזה - בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך הכל	פרטי			
			אחר	לדיור		
במיליוני ₪						
לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017						
376	-	376	59	17	300	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
77	-	77	10	2	65	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(149)	-	(149)	(42)	(1)	(106)	מחיקות חשבונאיות
76	-	76	36	-	40	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(73)	-	(73)	(6)	(1)	(66)	מחיקות חשבונאיות, נטו
380	0	380	63	18	299	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
26	0	26	2	0	24	* מזה - בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך הכל	פרטי			
			אחר	לדיור		
במיליוני ₪						
לתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017						
376	-	376	59	17	300	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
119	-	119	14	3	102	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(218)	-	(218)	(57)	(1)	(160)	מחיקות חשבונאיות
100	-	100	46	-	54	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(118)	-	(118)	(11)	(1)	(106)	מחיקות חשבונאיות, נטו
377	-	377	62	19	296	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
25	-	25	2	-	23	* מזה - בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

א. סכומי החשיפה לפני ואחרי הפחתת סיכון אשראי, בהתאם לגישה הסטנדרטית

1. לפני הפחתת סיכון אשראי *

ליום 30/09/2018													
מיליונים	0%	2%	4%	20%	35%	50%	60%	75%	100%	150%	250%	1250%	סך הכל
ריבוניות	8,582	-	-	6	-	19	-	-	1	-	-	-	8,608
סקטור ציבורי	-	-	-	408	-	-	-	-	1	-	-	-	409
תאגידים בנקאיים	-	-	-	627	-	6	-	-	26	-	-	-	659
תאגידים	-	41	-	15	-	-	-	-	12,538	80	-	-	12,674
בביטחון נדל"ן מסחרי	-	-	-	-	-	-	-	-	1,046	4	-	-	1,050
קמעונאיות ליחידים	-	-	-	-	-	-	-	5,770	63	48	-	-	5,881
עסקים קטנים	-	-	-	-	-	-	-	6,633	22	90	-	-	6,745
הלוואות לדיוור	-	-	-	-	1,337	1,572	140	1,566	136	19	-	-	4,770
נכסים אחרים	579	-	-	-	-	-	-	-	442	-	326	-	1,347
סך הכל	9,161	41	-	1,056	1,337	1,597	140	13,969	14,275	241	326	-	42,143

ליום 30/09/2017												
מיליונים	0%	2%	4%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%	1250%	סך הכל
ריבוניות	6,742	-	-	606	-	-	-	1	-	-	-	7,349
סקטור ציבורי	-	-	-	-	-	398	-	6	-	-	-	404
תאגידים בנקאיים	-	-	-	502	-	252	-	21	-	-	-	775
תאגידים	-	48	-	5	-	-	-	12,400	63	-	-	12,516
בביטחון נדל"ן מסחרי	-	-	-	-	-	-	-	1,020	3	-	-	1,023
קמעונאיות ליחידים	-	-	-	-	-	-	5,494	14	33	-	-	5,541
עסקים קטנים	-	-	-	-	-	-	6,794	14	67	-	-	6,875
הלוואות לדיוור	-	-	-	-	1,286	1,175	1,589	187	12	-	-	4,249
נכסים אחרים	494	-	-	-	-	-	-	451	3	295	-	1,243
סך הכל	7,236	48	-	1,113	1,286	1,825	13,877	14,114	181	295	-	39,975

ליום 31/12/2017												
מיליונים	0%	2%	4%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%	1250%	סך הכל
ריבונות	7,653	-	-	591	-	19	-	1	-	-	-	8,264
סקטור ציבורי	-	-	-	-	-	396	-	-	-	-	-	396
תאגידים בנקאיים	-	-	-	417	-	154	-	26	-	-	-	597
תאגידים	-	48	-	27	-	-	-	12,331	76	-	-	12,482
בביטחון נדל"ן מסחרי	-	-	-	-	-	-	-	968	3	-	-	971
קמעונאיות ליחידים	-	-	-	-	-	-	5,502	70	36	-	-	5,608
עסקים קטנים	-	-	-	-	-	-	6,580	13	84	-	-	6,677
הלוואות לדיוור	-	-	-	-	1,304	1,279	1,581	131	18	-	-	4,313
נכסים אחרים	477	-	-	-	-	-	-	434	2	304	-	1,217
סך הכל	8,130	48	-	1,035	1,304	1,848	13,663	13,974	219	304	-	40,525

* חשיפות האשראי מוצגות על בסיס "יתרות החוב נטו" של האשראי

2. לאחר הפחתת סיכון אשראי *

ליום 30/09/2018													
מיליונים	0%	2%	4%	20%	35%	50%	60%	75%	100%	150%	250%	1250%	סך הכל
ריבונויות	8,630	-	-	6	-	19	-	-	1	-	-	-	8,656
סקטור ציבורי	-	-	-	408	-	-	-	-	1	-	-	-	409
תאגידים בנקאיים	-	-	-	750	-	6	-	-	18	-	-	-	774
תאגידים	-	41	-	1,194	-	-	-	-	10,499	76	-	-	11,810
בביטחון נדל"ן מסחרי	-	-	-	-	-	-	-	-	1,035	4	-	-	1,039
קמעונאיות ליחידים	-	-	-	-	-	-	-	5,180	62	47	-	-	5,289
עסקים קטנים	-	-	-	-	-	-	-	4,979	18	82	-	-	5,079
הלוואות לדיוור	-	-	-	-	1,337	1,572	140	1,566	136	19	-	-	4,770
נכסים אחרים	579	-	-	-	-	-	-	-	442	-	326	-	1,347
סך הכל	9,209	41	-	2,358	1,337	1,597	140	11,725	12,212	228	326	-	39,173

ליום 30/09/2017												
מיליונים	0%	2%	4%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%	1250%	סך הכל
ריבונות	6,767	-	-	606	-	-	-	1	-	-	-	7,374
סקטור ציבורי	-	-	-	-	-	398	-	5	-	-	-	403
תאגידים בנקאיים	-	-	-	525	-	311	-	13	-	-	-	849
תאגידים	-	48	-	1,450	-	-	-	10,138	61	-	-	11,697
בביטחון נדל"ן מסחרי	-	-	-	-	-	-	-	1,006	3	-	-	1,009
קמעונאיות ליחידים	-	-	-	-	-	-	4,886	13	32	-	-	4,931
עסקים קטנים	-	-	-	-	-	-	5,192	12	60	-	-	5,264
הלוואות לדיוור	-	-	-	-	1,286	1,175	1,589	187	12	-	-	4,249
נכסים אחרים	494	-	-	-	-	-	-	451	3	295	-	1,243
סך הכל	7,261	48	-	2,581	1,286	1,884	11,667	11,826	171	295	-	37,019

ליום 31/12/2017												
מיליונים	0%	2%	4%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%	1250%	סך הכל
ריבונות	7,683	-	-	590	-	19	-	1	-	-	-	8,293
סקטור ציבורי	-	-	-	-	-	396	-	-	-	-	-	396
תאגידים בנקאיים	-	-	-	444	-	229	-	18	-	-	-	691
תאגידים	-	48	-	1,422	-	-	-	10,176	74	-	-	11,720
בביטחון נדל"ן מסחרי	-	-	-	-	-	-	-	957	3	-	-	960
קמעונאיות ליחידים	-	-	-	-	-	-	4,911	68	34	-	-	5,013
עסקים קטנים	-	-	-	-	-	-	4,993	11	78	-	-	5,082
הלוואות לדיור	-	-	-	-	1,304	1,279	1,581	131	18	-	-	4,313
נכסים אחרים	477	-	-	-	-	-	-	434	2	304	-	1,217
סך הכל	8,160	48	-	2,456	1,304	1,923	11,485	11,796	209	304	-	37,685

* חשיפות האשראי מוצגות על בסיס "יתרות החוב נטו" של האשראי.

להלן פירוט חשיפות אשראי המכוסות על ידי ביטחון פיננסי כשיר וערבויות (במיליונים):

ליום 30/09/2018						
	כיסוי לחשיפת סיכון האשראי באמצעות				סיכון אשראי "רשום"	סיכון אשראי "נטו"
	חשיפה, נטו	סך הכל	ערבויות	ביטחון כשיר		
ריבונות	8,656	48	48	-	8,608	8,608
סקטור ציבורי	409	-	-	-	409	411
תאגידים בנקאיים	774	115	125	(10)	659	659
תאגידים	11,810	(864)	(123)	(741)	12,674	12,715
בביטחון נדל"ן מסחרי	1,039	(11)	-	(11)	1,050	1,056
קמעונאיות ליחידים	5,289	(592)	-	(592)	5,881	5,891
עסקים קטנים	5,079	(1,666)	(50)	(1,616)	6,745	6,804
הלוואות לדיוור	4,770	-	-	-	4,770	4,772
נכסים אחרים	1,347	-	-	-	1,347	1,347
סך הכל	39,173	(2,970)	0	(2,970)	42,143	42,263

ליום 30/09/2017						
	כיסוי לחשיפת סיכון האשראי באמצעות				סיכון אשראי "רשום"	סיכון אשראי "נטו"
	חשיפה, נטו	סך הכל	ערבויות	ביטחון כשיר		
ריבונות	7,374	25	25	-	7,349	7,349
סקטור ציבורי	403	(1)	-	(1)	404	407
תאגידים בנקאיים	849	74	82	(8)	775	775
תאגידים	11,697	(819)	(81)	(738)	12,516	12,598
בביטחון נדל"ן מסחרי	1,009	(14)	-	(14)	1,023	1,029
קמעונאיות ליחידים	4,931	(610)	-	(610)	5,541	5,545
עסקים קטנים	5,264	(1,611)	(26)	(1,585)	6,875	6,901
הלוואות לדיוור	4,249	-	-	-	4,249	4,251
נכסים אחרים	1,243	-	-	-	1,243	1,243
סך הכל	37,019	(2,956)	0	(2,956)	39,975	40,098

ליום 31/12/2017						
	כיסוי לחשיפת סיכון האשראי באמצעות				סיכון אשראי "רשום"	סיכון אשראי "נטו"
	חשיפה, נטו	סך הכל	ערבויות	ביטחון כשיר		
ריבונות	8,293	29	29	-	8,264	8,264
סקטור ציבורי	396	-	-	-	396	398
תאגידים בנקאיים	691	94	102	(8)	597	598
תאגידים	11,720	(762)	(102)	(660)	12,482	12,551
בביטחון נדל"ן מסחרי	960	(11)	-	(11)	971	976
קמעונאיות ליחידים	5,013	(595)	-	(595)	5,608	5,610
עסקים קטנים	5,082	(1,595)	(29)	(1,566)	6,677	6,716
הלוואות לדיוור	4,313	-	-	-	4,313	4,314
נכסים אחרים	1,217	-	-	-	1,217	1,217
סך הכל	37,685	(2,840)	-	(2,840)	40,525	40,644

8. חשיפות סיכון אשראי צד נגדי

סיכון אשראי צד נגדי הינו סיכון לכך שצד נגדי בעסקת חוזה פיננסי ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של העסקה ולא יעמוד בתשלומים הנדרשים על פי תנאי העסקה. סיכון אשראי צד נגדי מהווה חלק מסיכון אשראי היות ומקור ההפסד הצפוי הינו כשל הצד הנגדי.

החשיפה לסיכון אשראי צד נגדי הינה השווי ההוגן החיובי של המכשיר הנגזר, בתוספת מרכיב החשיפה החוץ מאזנית הפוטנציאלית ובניכוי הסכמי קיזוז ברי אכיפה וביטחונות כשירי באזל. סכום זה משקף את ההפסד שעלול להיגרם לבנק, אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי העסקה.

בניגוד לחשיפת הבנק לסיכון אשראי הנובעת ממתן הלוואה, בה המלווה נושא לבדו בסיכון להפסד, סיכון אשראי צד נגדי הנובע מביצוע עסקה במכשירים פיננסיים נגזרים, יוצר סיכון לשני הצדדים הן משום שערך השוק של העסקה יכול להיות חיובי או שלילי לכל אחד מהצדדים לעסקה והן משום שערך השוק אינו ודאי, ועשוי להשתנות בכל תקופת העסקה, בהתאם לתנודות במחירי השוק העומדים בבסיס העסקה.

לפרטים, ראה במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2017, ואשר עומד לעיון [באתר הבנק](#).

א. נתונים לגבי השווי ההוגן וחשיפות אשראי הנובעות מעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים, במיליוני ₪:

31/12/2017	30/09/2017	30/09/2018	
3	1	19	חוזי ריבית
24	25	27	חוזי מט"ח
6	5	5	חוזים בגין מניות
1	-	5	חוזי סחורות ואחרים
34	31	56	סך הכל שווי הוגן ברוטו חיובי
63	62	72	חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית
(21)	(19)	(27)	הטבות קיזוז
76	74	101	חשיפת אשראי לאחר הטבות קיזוז
(2)	-	(3)	ביטחון שמוחזק
74	74	98	חשיפת אשראי נטו בגין נגזרים

9. סיכון שוק

סיכון שוק הינו סיכון לפגיעה בהכנסות הבנק וברווחיותו בשל שינויים אפשריים בשווי ההון של הנכסים והתחייבויות (מאזני וחוז' מאזני) הנובעים משינויים במחירי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעורי הריבית, שינוי בשערי חליפין, שינויים בשוק ההון. סיכון שוק כולל את רכיבי הסיכון הבאים: סיכון בסיס, סיכון ריבית, סיכון מניות וסיכון אופציות. לפרטים, ראה במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2017, ואשר עומד לעיון [באתר הבנק](#).

להלן נתונים לגבי דרישת הון בגין סיכון שוק במיליוני ₪:

31/12/2017	30/09/2017	30/09/2018	
1	-	1	סיכון ריבית*
6	7	4	סיכון שער חליפין
-	-	-	סיכון מניות
-	-	-	סיכון אופציות
7	7	5	סך-הכל דרישות הון
56	58	41	סך הכל נכסי סיכון

*כולל סיכון ספציפי וסיכון כללי כהגדרתן בהוראת ניהול בנקאי תקין 208

מגבלות כמותיות

מגבלות כמותיות הוגדרו הן במסמך המדיניות ברמת הדירקטוריון והן ברמת ראש החטיבה הפיננסית. המגבלות שקבע הבנק ביחס לאומדי הסיכון הראשיים (כפי שהוגדרו ברמת הקבוצה) הן: חשיפת שווי כלכלי לשינוי של 100 נקודות בסיס לא תעלה על 7.5% מההון העצמי בתרחיש ירידת ריבית ועל 2.5% מההון העצמי בתרחיש עליית ריבית. בנוסף, קיימות מגבלות על החשיפה המותרת בכל מגזר הצמדה בנפרד (לא צמוד, צמוד למדד המחירים לצרכן ומט"ח וצמוד מט"ח). חשיפת השווי החשבונאי לתרחיש ביניים לא תעלה על 4% מהון העצמי של הבנק. בנוסף הוגדרו מגבלות ביחס לאומדי הסיכון הנוספים לרבות מגבלות על סיכון בסיס ההצמדה, תרחישי קיצון והערך בסיכון (VaR) ביחס לכלל הפעילות וכן הוגדרו מגבלות פעילות ביחס לתיק למסחר ולפעילויות ספציפיות בו.

מנגנונים המאפשרים תגובה מיידית להתפתחויות חריגות בשווקים

הדירקטוריון אישר תכניות סדורות לטיפול במשברים פיננסיים לרבות תכנית פיננסית לחיזוק יחס הלימות ההון בעת משבר ותכנית לטיפול במשבר נזילות. במסגרת זו הוגדר האופן לזיהוי המשברים ולטיפול בהם וכן הוגדר הפורום המוסמך לטפל במשברים והוגדרו הסמכויות והכלים לטיפול במשברים אלה. בנוסף, נוהלי הבנק מגדירים כי במקרים של התפתחויות חריגות בשווקים יתכנס מיידית פורום פיננסי מיוחד בראשות ראש החטיבה הפיננסית ויידון בהתפתחויות בשווקים ובדרכי הפעולה האפשריות. ההפסדים והרווחים שנבעו מ"עסקאות אחרות" במכשירים פיננסיים נגזרים שאינן מיועדות להגן על חשיפות בתיק הנכסים והתחייבויות (ALM):

הרווחים בתיקים למסחר הכוללים מכשירים פיננסיים נגזרים הסתכמו במהלך הרבעון השלישי של שנת 2018 ב- 1 מיליון ₪ ובמהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב- 1 מיליון ש"ח.

להלן ריכוז נתוני "החשיפה הכלכלית" וה"חשיפה החשבונאית" לסיכון בסיס במגזרי ההצמדה השונים:

1. חשיפה חשבונאית

31/12/2017	30/09/2017 מיליוני ש"ח	30/09/2018	חשיפה חשבונאית
1,574	1,310	1,915	לא צמוד
544	721	371	צמוד מדד
3	12	5	מט"ח וצמוד מט"ח
2,121	2,043	2,291	סה"כ

2. חשיפה כלכלית

*31/12/2017	*30/09/2017 מיליוני ש"ח	30/09/2018	חשיפה כלכלית
2,195	1,900	2,539	לא צמוד
(112)	80	(263)	צמוד מדד
20	29	19	מט"ח וצמוד מט"ח
2,103	2,009	2,295	סה"כ

*הוצג מחדש

להלן מידע על ערכי מקסימום, מינימום וממוצע של החשיפה הכלכלית במהלך הרבעון המדווח כשיעור מההון הפעיל הכלכלי:

מט"ח וצמוד מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד	
(1%)	(20%)	110%	מינימום
1%	(10%)	120%	מקסימום
0%	(15%)	115%	ממוצע

מגבלות הדירקטוריון מוטלות על חשיפה כלכלית לגבי סיכונים הבסיס הכרוכים בניהול תיק הנכסים הממומן ממקורות ההון הפעיל הכלכלי שלו, וקובעות כי: 40%- עד 100% מהון זה יושקעו בנכסים צמודי מדד, 10%- עד 25% יושקעו בנכסים במט"ח ובצמודי מט"ח, והיתרה הנגזרת תוחזק בשקלים לא צמודים.

ב. ניהול פוזיציות בתיק למסחר

הבנק מבחין בין חשיפות הנוצרות במהלך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק לבין החשיפה למסחר. לצורך חישוב [דרישות הון לסיכון שוק](#) בנדבך הראשון הוגדרו הפוזיציות אשר יכללו בתיק למסחר. פוזיציות אלו עונות על דרישות כללי באזל 2 וכוללות מכשירים פיננסיים המוחזקים עם כוונת מסחר וכן מכשירים שמטרתם לגדר רכיבים אחרים של התיק למסחר.

הבנק הגדיר כי התיק יכלול את המרכיבים הבאים:

תיקי אגרות חוב למסחר בשקלים ובמט"ח, פעילות במכשירים פיננסיים נגזרים לצורכי הפקת רווח בתיקים ספציפיים שאושרו מראש ע"י הדירקטוריון, עסקאות עתידיות במטבעות ובריבית, אופציות מטבע וכן פעילות לקוחות באופציות מעו"ף בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

התיקים שהוגדרו כתיקים למסחר למטרות הון פיקוחי נתונים למגבלות לגבי היקף הפעילות ו/או ההפסד הפוטנציאלי המותר בהינתן שינוי בשיעורי הריבית וכן למגבלה על ערך ה- VaR המקסימאלי. בנוסף בתיק אופציות המטבע הפעילות מוגבלת באמצעות הטלת מגבלה על הפרמיה המקסימאלית לעסקה ועל ההפסד המצטבר במהלך שנה קלנדרית ובנוסף חל איסור על כתיבת אופציה (אלא אם מדובר בכתיבת אופציה זהה לאופציה שנקנתה). היקף הפעילות בתיק למסחר למטרות הון פיקוחי אינו מהותי.

היתרה הממוצעת בתיק אג"ח למסחר בשקלים ובמט"ח הסתכמה במהלך רבעון זה ב- 9 מיליון ₪. הבקרה על פעילות המסחר, לרבות בחינת העמידה במגבלות וחישוב הרווחיות, מבוצעת בתדירות יומית על ידי גורמי הבקרה של קו ההגנה הראשון.

ג. אירועים לאחר תאריך המאזן

לאחר תאריך המאזן ועד מועד פרסום דיווח זה, אין אירועים משמעותיים בסיכון שוק וניהולו.

ד.

מידע נוסף על החשיפה לסיכונים שוק ודרכי ניהולם לפי מודלים לניהול סיכונים ניהול סיכון שוק מתבצע באמצעות מספר מודלים ומדדי סיכון אשר בהם מובאים בחשבון גורמים נוספים על אלו המשמשים לצורך הגילוי בדוחות הכספיים. המודלים ומדדי הסיכון כפופים לתהליך מובנה של הגדרה במסגרת קטלוג המודלים ותיקוף המודל. התהליך מבוצע בהתאם למדיניות הבנק בנושא הטיפול במודלים.

להלן מידע בדבר מודלים מרכזיים ומדדים המשמשים בניהול סיכון השוק:

1. מדד רגישות שווי כלכלי לשינויים בריבית, ראה להלן גילוי סיכון ריבית בתיק הבנקאי.
2. מדד רגישות שווי חשבונאי לשינויים בגורמי השוק בתרחישי ביניים.

המדד מציג את הקיטון בהון פיקוחי (ההון לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי סיכון), לפני השפעת המס, בתרחיש הכולל השפעה של מגוון שינויים בגורמי השוק על חשיפות הבנק, אשר הוגדרו, על פי תיאבון הסיכון, כאירוע שסבירות התממשותו היא אחת ל-3 עד 7 שנים. זאת, לעומת **תרחיש קיצון** שסבירותו הינה אחת ל-25 שנים.

מדד זה כולל את כלל גורמי הסיכון המשפיעים על השווי החשבונאי ובהם: סיכונים הריבית, סיכון מרווח אשראי על נכסים שונים בתיקי ההשקעות, סיכון מניות וכן סיכונים נוספים הנובעים מפעילות בשווקי האג"ח ומכשירים פיננסיים נגזרים. אופן המדידה – התרחיש מחושב בתדירות שבועית. מגבלת הדירקטוריון שנקבעה למדד זה הינה בשיעור 4% מההון העצמי (כ- 107 מיליון ₪).

3. הערך הנתון בסיכון VaR (Value At Risk)

מודל ה-VaR אומד את ההפסד המקסימאלי שעלול להיגרם בשל התממשות סיכונים השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית מוגדרת. תוצאות המודל מאפשרות להעריך את חשיפת הבנק הכוללת לסיכונים שוק ולבחון את ההתפתחות של סיכונים השוק על פני הזמן.

קיימות 3 שיטות לחישוב VaR:

- שיטת הסימולציה ההיסטורית - אומדת את תנודתיות גורמי הסיכון על סמך התנהגותם בעבר. בשיטה זו לא מניחים הנחות לגבי התפלגויות גורמי הסיכון השונים או לגבי המתאמים ביניהם.
- שיטה פרמטרית - עושה שימוש במטריצת השונויות והקורלציות בין גורמי הסיכון השונים, הנגזרת מנתונים היסטוריים לגבי גורמי הסיכון. בשיטה זו אנו מניחים כי לגורמי הסיכון התפלגות נורמאלית.

- שיטת Monte Carlo – שיטה לא-פרמטרית המאפשרת חישוב VaR מדויק גם עבור מכשירים לא ליניאריים כגון אופציות. השיטה מבוססת על בניית התפלגות משותפת לגורמי הסיכון על בסיס נתוני עבר ודגימה אקראית של מספר רב של תצפיות מאותה התפלגות.
- ה-VaR על כלל הפעילות (התיק הבנקאי והתיק למסחר) מחושב בתדירות חודשית בשיטת הסימולציה ההיסטורית (קודם לכן בשיטה הפרמטרית), ברמת ביטחון של 99% ולאופק זמן של 10 ימים.
- ה-VaR על התיקים למסחר מחושב בתדירות יומית בשיטה הפרמטרית ובשיטת Monte Carlo, ברמת ביטחון של 99% ולאופק זמן של יום.
- כדי לבדוק את טיב המודל ותקפותו, מתבצעת בחישוב על כלל התיק בדיקה שבועית של ההפסד בפועל. חריגה תתקבל כאשר ההפסד בפועל גבוה מהערך הנתון בסיכון. תיאורטית, נצפה שמספר החריגות לא יעלה על 1% מהתצפיות עבורן חושב VaR.

מגבלות המודל לצורך חישוב ה-VaR (נכון למועד הדיווח):

- מודל ה-VaR הוא מודל סטטיסטי ומידת דיוק מותנית באיכות ההנחות שבבסיסו.
- החישוב על פי שיטת הסימולציה ההיסטורית מניח שהתנהגותם ההיסטורית של גורמי הסיכון צפויה לחזור על עצמה. לפיכך, שינוי פתאומי במאפייניהם של גורמי הסיכון אינו ניתן לחיזוי.
- אומדן ה-VaR אינו מתייחס לגודלם של ההפסדים שעלולים להיגרם במצבי קיצון, בהסתברות נמוכה מ-1% (בהתאם לרמת המובהקות של 99% שנבחרה) כאשר מתערערות ההנחות הסטטיסטיות שבבסיס המודל. לפיכך אין להתייחס לתוצאותיו כאל חסם ממשי להפסד אשר עלול להיגרם לבנק בתרחישים קיצוניים. המענה יכול להינתן ע"י בחינת ההפסד הפוטנציאלי בתרחישי קיצון.
- אופק הזמן שנקבע (30 ימים) מניח למעשה שהפוזיציה נותרת סטטית במשך תקופה זו, ומאידך שניתן לגדר אותה או לממשה בתוך 30 ימים. הנחה זו מתעלמת מחוסר הנזילות שעלול להיווצר בעיתות משבר וכן לא משקפת את הסיכון במהלך 30 ימים.
- הדירקטוריון קבע **מגבלה** לפיה ערך ה-VaR על כלל הפעילות (התיק הבנקאי והתיק למסחר) בשיטת סימולציה היסטורית, לאופק של 30 ימים קלנדריים וברמת מובהקות של 99% לא יעלה על 3.0% מההון העצמי המהווים ליום הדיווח כ-80 מיליון ₪. במהלך הרבעון המדווח לא נרשמה חריגה ממגבלה זו.

במיליוני ₪	ליום 30.09.18	חשיפה מקסימאלית במהלך הרבעון השלישי של 2018	ליום 30.09.17	חשיפה מקסימאלית במהלך הרבעון השלישי של 2017
חשיפה בפועל	11.5	14.7	12.5	14.0

בטבלה שלעיל נתוני ה-VaR לשנת 2017 מוצגים לטווח חשיפה של 10 ימי עסקים.

- אומדן סיכון זה משמש כאחד מאומדי הסיכון המתארים את חשיפת המאזן לסיכונים השוק וההתייחסות הניהולית אליו הינה משנית. לעומתו, מודגשת יותר חשיבותם של ניתוחי הרגישות ותרחישי הקיצון במסגרת הניהול השוטף של סיכונים השוק.
- במטרה לבחון את תקפות המודל, מבוצע תהליך בחינה בדיעבד (Back Testing).
- ה-VaR של פעילות המסחר: ה-VaR על התיקים שהוגדרו למסחר מחושב בתדירות יומית בשיטה הפרמטרית, ברמת ביטחון של 99% ולאופק זמן של יום אחד. הדירקטוריון קבע מגבלות ספציפיות על ערך ה-VaR בכל אחד מהתיקים. במהלך הרבעון המדווח לא נרשמו חריגות ממגבלות אלה.

4. ניתוח הפסדים במבחני קיצון (Stress Tests)

מבחני קיצון מתריעים בפני ההנהלה על תוצאות חמורות בלתי צפויות הקשורות למגוון סיכונים, ומהווים כלי חשוב בתהליך ניהול סיכונים השוק, המסייע לזיהוי סיכונים מהותיים, שאינם מקבלים ביטוי מלא במדדי סיכון אחרים. כחלק מתהליך ניהול הסיכון מוערכת חשיפת הבנק לאירועים שסבירותם נמוכה באמצעות תרחישי הקיצון. בכך הם משמשים אומד משלים למדדי הסיכון האחרים, המתמייחים לתרחישים מתונים יותר.

תרחישי הקיצון מבוססים על סיפורי מעשה המשמשים את הבנק למדידת החשיפה בגישות שונות – גישה כלכלית וגישה חשבונאית. גישות אלה מיושמות לצורך הניהול השוטף, לצורך הערכת נאותות הלימות ההון - ICAAP ולצורך חישוב התרחיש האחד השנתי שקבע המפקח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית.

- גישה כלכלית - גישה המשקפת את השפעת השינויים בגורמי השוק על הערך הנוכחי של כלל הנכסים וההתחייבויות, המשקף את השווי הכלכלי;
- גישה חשבונאית - בגישה זו נבחנות ההשפעה המיידית (לטווח של עד חודש) וההשפעה ארוכת טווח (לטווח של שנה) על ההון המשמש לצורך חישוב יחס הון רובד ראשון, כתוצאה משינויים בגורמי סיכון השוק. השפעות אלו מחושבות על כלל הפוזיציות המשפיעות על יחס ההון ובכללן הפוזיציות החוץ מאזניות והתיקים למסחר. בנוסף, לצורך חישוב ההשפעה ארוכת הטווח נכללים גם השינויים בגין תרחיש קיצון על הכנסות הריבית.

חשיפת הבנק לסיכון שוק נבחנת הן בראיה כלכלית והן בראיה חשבונאית במגוון תרחישי קיצון, הכוללים שינויים בעקומי הריבית (מקביליים ולא מקביליים), שינויים בשערי החליפין העיקריים ובמדד המחירים לצרכן ושינויים במרווחים של ההשקעות באגרות החוב הקונצרניות לעומת אגרות חוב ממשלתיות.

בנוסף, לתרחישי קיצון המבוססים על סיפור מעשה, מופעלים מספר תרחישים נוספים וכן תרחישים טכניים, כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 333.

המגבלות שקבע הדירקטוריון מתייחסות הן לשחיקת השווי הכלכלי בתרחישי קיצון והן להשפעה על יחסי הלימות ההון, בטווח קצר ובטווח ארוך.

תרחישי הקיצון המנוהלים נקבעים בפורום תרחישי קיצון של הקבוצה בהינתן שיקולי Impact / Probability. תרחישים אלה מיושמים בבנק ובנוסף נבחן הצורך להוסיף תרחישי קיצון במידה והם עשויים לשקף טוב יותר את אזורי הפגיעות של הבנק.

המגבלה של מבחני קיצון בגישה הכלכלית הינה בשיעור 12.5% מההון העצמי, כ- 333 מיליון ₪.

המגבלה של מבחני הקיצון בגישה החשבונאית לטווח מידי ולטווח של שנה הינה בשיעור 15% מההון העצמי, כ- 400 מיליון ₪.

10. סיכון תפעולי

סיכון תפעולי הינו סיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. סיכון זה שלוב בכל המוצרים, הפעילויות, התהליכים והמערכות בבנק. קיימים מצבים בהם כשל שמקורו בסיכון תפעולי ישפיע בצורה ישירה או עקיפה על סיכונים אחרים כגון: אשראי, שוק, נזילות, מוניטין ועוד. הבנק פועל בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין רלוונטיות לתחום זה.

סיכון תפעולי מכיל תחומי סיכון משמעותיים, בהם ניתן למנות סיכון המשכיות עסקית, סיכון משפטי, סיכון מעילות והונאות, סיכון ציות, סיכון טכנולוגיות המידע וסייבר, סיכון דיווח כספי ועוד. הבנק מנהל סיכונים טכנולוגיות המידע וסייבר, ציות ומשפטי כקטגוריות סיכון עצמאיות. סיכון דיווח כספי מנוהל בעיקר באמצעות תהליכי SOX באחריות חשבות הבנק.

לפרטים בדבר סיכון תפעולי ובכלל זה אודות סיכונים טכנולוגיים המידע, סייבר, מעילות והונאות ואודות המשכיות עסקית, ראה במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2017, ואשר עומד לעיון באתר הבנק. ראה גם [נכסי סיכון ודרישת הון בגין סיכון תפעולי](#).

11. גילוי לגבי פוזיציות במניות בתיק הבנקאי

סיכון מניות הינו סיכון להפסד עקב ירידה במחירי שוק של מניות הכלולות בתיק ניירות הערך של הבנק. חישוב נכסי סיכון והקצאת הון בגין חשיפה לסיכון זה, נערך בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 208. סיכון זה כלול במסגרת ניהול סיכון שוק. לפרטים בדבר פוזיציות במניות בתיק הבנקאי, ראה במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2017, ואשר עומד לעיון באתר הבנק.

א. יתרה מאזנית של השקעות והשווי ההוגן שלהן

להלן נתונים לגבי עלות המניות בתיק הבנקאי והשווי ההוגן שלהן:

31/12/2017	30/09/2017 מיליוני ש"ח	30/09/2018	
14	15	15	עלות
2	2	2	התאמה לשווי הוגן
16	17	17	שווי הוגן

ב. סוגי השקעות ואופיין

31/12/2017	30/09/2017 מיליוני ש"ח	30/09/2018	
16	17	17	השקעות לא סחירות
-	-	-	השקעות סחירות
16	17	17	סך הכל

ג. דרישת הון

31/12/2017	30/09/2017 מיליוני ש"ח	30/09/2018	מניות ששוויו לתיק הזמין למכירה:
1	1	-	- קרנות הון סיכון
1	1	1	- חברה ריאלית
1	1	2	- תאגיד פיננסי
3	3	3	סך הכל דרישת הון

12. סיכון ריבית בתיק הבנקאי

סיכון ריבית הינו סיכון לרווחים או להון הנובעים משינויים בשיעורי הריבית. שינויים אלה משפיעים גם על שווי נכסי הבנק מכיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הריבית. לפרטים נוספים סיכון ריבית בתיק הבנקאי, ראה במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2017, ואשר עומד לעיון באתר הבנק.

מדד רגישות השווי הכלכלי לשינויים בריבית

בחינת רגישות כלל מאזן הבנק לשינויים בריבית באמצעות היוון תזרימי המזומנים תוך שימוש במחירי ההעברה. תזרימי המזומנים הנובעים מנכסי הבנק והתחייבויותיו הותאמו באופן המביא לידי ביטוי את ההנחות ההתנהגותיות ביחס לחלק מסעיפי המאזן בהם היתרה המאזנית אינה מייצגת נכונה את הסיכון. המגבלה המרכזית של המודל נובעת מכך שהוא מציג תרחיש מקבילי בלבד של השינוי בריבית הבסיסית ואינו כולל גורמי סיכון ריבית נוספים, כגון סיכון בסיס הריבית.

המגבלות שקבע הדירקטוריון לגבי החשיפה לסיכונים ריבית במגזרי ההצמדה השונים מבטאות, בהתאם לכללים מקובלים, במונחי הפגיעה המקסימאלית בערך הנוכחי של שווי נכסי הבנק נטו כתוצאה מתזווה מקביל של 100 נקודות בסיס בעקום התשואה בכל אחד מהמגזרים. להלן המגבלות (במונחי הון עצמי):

עליית ריבית	ירידת ריבית	
2.0%	3.0%	שקל לא צמוד
3.5%	5.5%	שקל צמוד למדד המחירים לצרכן
1.5%	1.5%	מט"ח וצמוד מט"ח
2.5%	7.5%	כל מגזרי ההצמדה

א. השפעת שינויים היפותטיים של 100 נקודות בסיס בשיעורי הריבית על השווי הכלכלי (במיליוני ₪):

30/09/2018			
עליה של 100 נקודות בסיס בשיעורי הריבית	ירידה של 100 נקודות בסיס בשיעורי הריבית	חשיפה מקסימאלית במהלך הרבעון להפסד כלכלי	
לא צמוד	(8)	21	(7) עליה
צמוד מדד	38	(46)	(66) ירידה
מט"ח וצמוד מט"ח	(24)	22	(28) עליה
סך הכל	6	(3)	(25) ירידה

30/09/2017			
עליה של 100 נקודות בסיס בשיעורי הריבית	ירידה של 100 נקודות בסיס בשיעורי הריבית	חשיפה מקסימאלית במהלך הרבעון להפסד כלכלי	
לא צמוד	8	(2)	(28) ירידה
צמוד מדד	58	(68)	(68) ירידה
מט"ח וצמוד מט"ח	(12)	8	(21) עליה
סך הכל	54	(62)	(79) ירידה

31/12/2017			
עליה של 100 נקודות בסיס בשיעורי הריבית	ירידה של 100 נקודות בסיס בשיעורי הריבית	חשיפה מקסימאלית במהלך הרבעון להפסד כלכלי	
לא צמוד	26	(19)	(32) ירידה
צמוד מדד	61	(69)	(72) ירידה
מט"ח וצמוד מט"ח	(23)	19	(23) עליה
סך הכל	64	(69)	(83) ירידה

13. גילוי המבוסס על מקור שאינו נדבך 3 של באזל: סיכונים אחרים

לפרטים בדבר פרופיל סיכון של הבנק ולפרטים בדבר טבלת גורמי סיכון, ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדוח הכספי אשר עומד לעיון באתר הבנק.

לפרטים בדבר סיכונים אחרים, ראה במסמך "גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים", אשר פורסם כחלק מדוח שנתי 2017, ואשר עומד לעיון באתר הבנק ובכלל זה סיכוני ציות ואיסור הלבנת הון ומימון טרור, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכון סייבר, סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגיה.

החל מיום 3.6.18 משמש מר שי שאלתיאל דוד כקצין ציות ראשי.

חלק ד' - יחס כיסוי הנזילות

סיכון נזילות הינו סיכון לרווחי הבנק וליציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו. נזילות מוגדרת כיכולת הבנק לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויות במועד פירעון מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31/12/2017		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30/09/2017		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30/09/2018	
סך ערך משוקלל (ממוצע)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע)	סך ערך משוקלל (ממוצע)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע)	סך ערך משוקלל (ממוצע)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע)
סך הכל נכסים באיכות גבוהה					
סך הכל נכסים באיכות גבוהה (HQLA)					
7,513		7,249		8,190	
תזרימי מזומנים יוצאים					
פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:					
969	16,943	975	16,946	941	15,663
פיקדונות יציבים					
260	5,198	259	5,184	277	5,548
פיקדונות פחות יציבים					
496	4,630	504	4,703	504	4,785
פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראה ניהול בנקאי תקין 221)					
213	7,115	212	7,059	160	5,330
מימון סיטונאי בלתי מובטח, מזה:					
5,576	8,473	5,039	7,742	5,814	8,269
פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופיקדונות ברשתות של תאגידים בנקאיים קואופרטיבים					
0	0	0	0	0	0
פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)					
5,576	8,473	5,036	7,739	5,811	8,266
חובות לא מובטחים					
0	0	3	3	3	3
מימון סיטונאי מובטח					
0	0	0		0	
דרישות נזילות נוספות, מזה:					
948	3,785	869	3,672	1,094	3,903
תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות					
240	240	187	187	383	383
תזרימים יוצאים בגין אובדן מימון מוצרי חוב					
0	0	0	0	0	0
קווי אשראי ונזילות					
708	3,545	682	3,485	711	3,520
מחויבויות מימון חוזיות אחרות					
0	0	0	0	0	0
מחויבויות מימון מותנות אחרות					
76	2,597	76	2,502	74	2,441
סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים					
7,569		6,959		7,923	

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31/12/2017		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30/09/2017		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30/09/2018		
תזרים מזומנים נכנסים						
0	0	0	0	0	0	הלוואות מובטחות (למשל עסקאות מכר חוזר)
1,957	2,812	1,854	2,670	2,004	2,838	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
225	296	160	219	388	503	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
2,182	3,108	2,014	2,889	2,392	3,341	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
סך ערך מתואם ***		סך ערך מתואם ***		סך ערך מתואם ***		
7,513		7,249		8,190		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
5,387		4,945		5,531		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו
139.6		146.7		148.1		יחס כיסוי נזילות (%)

* ערכים לא משוקללים יחושבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על ידי המחזיק תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ויוצאים).

** ערכים משוקללים יחושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרים נכנס ויוצא (לגבי תזרימים נכנסים ויוצאים).

*** ערכים מתואמים יחושבו לאחר הפעלת (1) מקדמי ביטחון ושיעורי תזרים נכנס ויוצא ו- (2) כל המגבלות הרלוונטיות (כלומר מגבלה על נכסים נוילים באיכות גבוהה ברמה 2 וברמה 2 ומגבלה על תזרימים נכנסים).

א. מספר התצפיות ששימשו בחישוב יחס כיסוי הנזילות הממוצע המידע מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של 73 תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

ב. ניתוח תוצאות יחס כיסוי הנזילות

1. הגורמים העיקריים המשפיעים על יחס כיסוי הנזילות הינם

- היקף הנכסים באיכות גבוהה (HQLA) מושפע בעיקר מהיקף הפיקדונות שהבנק מגייס לעומת היקף האשראי הניתן. במהלך הרבעון המדווח גדלו יתרות האשראי לציבור ב- 618 מיליון ₪ לעומת גידול בסך 893 מיליון ₪ בפיקדונות הציבור.
- היקף ותמהיל פיקדונות הציבור בדגש על התקופה הנותרת עד לאופציית המשיכה הראשונה של הפיקדון ועל סוג הלקוח (קמעונאי, עסק קטן, תאגיד שהינו גוף פיננסי, תאגיד שאינו גוף פיננסי וכו').
- היקף ההתחייבויות למתן אשראי לצדדים נגדיים השונים והיקף מחויבויות המימון המותנות של הבנק.
- היקף תזרימי המזומנים מחשיפות הנפרעות כסדרן בטווח של חודש.
- החלטות השקעה של הבנק באגרות חוב, דהיינו האם להשקיע בנכסים נזילים באיכות גבוהה או באגרות חוב פחות נזילות. כמו כן, החלטה על מימוש אגרות חוב פחות נזילות מגדילה את יחס כיסוי הנזילות.

2. שינויים תוך תקופתיים ושינויים לאורך זמן

31/12/2017	30/09/2017	30/09/2018	נתונים לגבי יחס כיסוי הנזילות במיליוני ₪ ליום :
7,741	6,904	8,249	סך הכל נכסים באיכות גבוהה
7,796	7,249	8,553	תזרימי מזומנים יוצאים
2,250	2,324	2,551	תזרימי מזומנים נכנסים
5,546	4,925	6,002	תזרימי מזומנים יוצאים, נטו
140%	140%	137%	יחס כיסוי הנזילות

יחס כיסוי הנזילות ביום 30.09.18 עומד על 137% לעומת 142% ביום 30.06.18.

3. הרכב הנכסים הנזילים באיכות גבוהה

רוב הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (HQLA) בבנק הינם נכסי רמה 1 אשר נחשבים לנכסים הנזילים ביותר ולפיכך אינם כפופים למקדם ביטחון תחת יחס כיסוי הנזילות (מקדם 100%). נכסי רמה 1 היוו בממוצע במהלך הרבעון המדווח 98.9% מתוך סך הנכסים באיכות גבוהה. להלן הרכב הנכסים באיכות גבוהה (HQLA) (במיליוני ₪ בערכים משוקללים):

31/12/2017		30/09/2017		30/09/2018		
ממוצע	ליום	ממוצע	ליום	ממוצע	ליום	
7,232	7,438	6,993	6,590	8,102	8,249	סה"כ נכסי רמה 1
281	303	256	315	88	0	נכסי רמה 2 א'
0	0	0	0	0	0	נכסי רמה 2 ב'
7,513	7,741	7,249	6,904	8,190	8,249	סך הכל נכסים באיכות גבוהה (HQLA)

- צרכי הנזילות הפוטנציאליים (תזרימי מזומנים יוצאים) עפ"י חישוב יחס כיסוי הנזילות הסתכמו ליום 30.09.18 בסך 8.552 מיליארד ₪ ובניכוי תזרימי מזומנים נכסים הסתכמו תזרימי המזומנים היוצאים נטו בסך 6.002 מיליארד ₪.
- כנגדם הבנק מחזיק ליום 30.09.18 נכסים נזילים באיכות גבוהה בסך 8.249 מיליארד ₪.
- לפיכך, עודפי הנזילות של הבנק במסגרת חישוב יחס כיסוי הנזילות ליום 30.09.18 מסתכמים ב- 2.247 מיליארד ₪.

4. ריכוזיות של מקורות מימון

הבנק פועל במגוון מגזרי הפעילות הבנקאית, לרבות בנקאות מסחרית ובנקאות קמעונאית, ומשווק מגוון של מוצרים בנקאיים. מתכונת זו מאפשרת לבנק לגוון את תמהיל מקורותיו. ליום 30.09.18 מהווים הפיקדונות שהופקדו ע"י מפקידים שיתרתם אינה עולה על 1 מיליון ₪ 41.8% מכלל פיקדונות הציבור ומפקידים שיתרתם מ- 1 מ' ₪ ועד ל- 10 מ' ₪ מהווים 22.9% מכלל פיקדונות הציבור. בנוסף, ניתן לראות בטבלה לעיל "פירוט מרכיבי יחס כיסוי הנזילות" כי הסכום הכולל של פיקדונות קמעונאיים ופיקדונות מעסקים קטנים, אשר אינם משועבדים כנגד אשראי, הסתכם בממוצע ברבעון המדווח בסך כ- 15.663 מיליארד ₪ לעומת מימון סיטונאי בלתי מובטח לתקופה נותרת לפירעון של עד חודש בסך כ- 8.269 מיליארד ₪ (ממוצע ברבעון המדווח).

5. חשיפות לנגזרים ודרישת ביטחונות אפשרית

ליום 30.09.18 סך **הבטוחות** שהבנק העמיד לצדדים נגדיים בגין נגזרים **מעבר לדלפק** הסתכם ב- 15 מיליון ₪. בגין פעילות בשוק המעו"ף של לקוחותיו הועמדו ביטחונות בסך 41 מיליון ₪. בגין דרישות ביטחון אפשריות נוספות כלל הבנק ליום 30.09.18 תזרים יוצא נוסף בסך 20 מיליון ₪. סכום זה מחושב בהתאם לתזרים הביטחונות המקסימאלי שחל במהלך חלון של 30 ימים במשך השנתיים האחרונות.

6. יחס כיסוי הנזילות בחתך מטבעות

הבנק פועל בעיקר במגזר השקלים וסך הנכסים התוך מאזניים שלו בשקלים (לרבות שקל צמוד מדד ושקל צמוד למט"ח) מסתכם ליום 30.09.18 בשיעור של כ- 93% מסך המאזן. במגזר המט"ח סך הנכסים התוך מאזניים מסתכם ליום 30.09.18 בשיעור 5% מסך המאזן מרביתם במטבע דולר ארצות הברית.

הבנק מקפיד על התאמה מטבעית בין סך הנכסים באיכות גבוהה לבין התזרים היוצא נטו בכל המטבעות המהותיים (שקל ודולר) ומנהל את יחס כיסוי הנזילות במטבעות המהותיים בתדירות יומית. להלן נתונים לגבי יחס כיסוי הנזילות בחלוקה לפי מטבעות:

31/12/2017	30/09/2017	30/09/2018	
124%	126%	135%	שקלים
633%	473%	131%	דולר ארה"ב
627%	438%	152%	סה"כ מט"ח
140%	140%	137%	בכל המטבעות

7. תיאור של מידת הריכוזיות של ניהול הנזילות ויחסי הגומלין בין היחידות בקבוצה: השפעתן של החברות הבנות של הבנק על מצב נזילותו ועל יחס כיסוי הנזילות אינה מהותית. הבנק משתייך ל"קבוצת דיסקונט" אולם מנהל את נזילותו באופן עצמאי, עסקאות נזילות בין הבנק לבין החברה האם מתבצעות אך ורק בתנאי שוק ובכפוף לאישור הדירקטוריון.

14. גילוי המבוסס על מקור שאינו נדבך 3 של באזל: מידע נוסף על סיכון נזילות וסיכון מימון

לפרטים והרחבה בדבר סיכון נזילות ראה גילוי יחס כיסוי הנזילות לעיל.

א. סיכון מימון

1. אסטרטגית המימון של הבנק

במסגרת הדיון בתכנית המימון השנתית מתקיים דיון רחב היקף במספר רב של נושאים המבטאים את עמדת ההנהלה לגבי סוגיות בניהול הנזילות. בין היתר, עלתה בהרחבה סוגיית יישום הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא יחס כיסוי הנזילות והשפעתה על תכנית המימון של הבנק והמערכת הבנקאית.

יחס כיסוי הנזילות הינו מדד אחד מבין שורה של מדדים שהבנק עוקב אחריהם באופן שוטף בתחום ניהול הנזילות וניהול המקורות. אולם, בהיותו מדד אחיד לכלל המערכת הבנקאית, הדירקטוריון קבע סף מינימאלי פנימי ליחס זה. כמו כן התייחסה אסטרטגיית המימון של הבנק לנושאים הבאים:

- יעדי גידול האשראי של הבנק.
- אופן המימון של יעדי גידול האשראי - באסטרטגית המימון העדכנית נקבע כי כדי לתמוך ביעדי האשראי, הבנק ימשיך להרחיב את בסיס הלקוחות הנחשבים כאיכותיים על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 221 "יחס כיסוי הנזילות" ובעיקר פיקדונות מקמעונאיים ומעסקים קטנים.
- ניתוחים השוואתיים במגוון מדדים של מצב הנזילות בבנק ביחס למערכת הבנקאית.
- מגמות שונות במערכת הבנקאית בהיבטי עלויות גיוס של פיקדונות ועוד.
- התייחסות לטווחי הזמן השונים של מקורות המימון.

א) מידע על הרכב סעיף פיקדונות הציבור ומקורות המימון של הבנק

מדיניות גיוס המקורות בבנק מכוונת ליצירת תשתית למקורות מימון יציבים ורווחיים לאורך זמן. מקור המימון העיקרי לפעילות הבנק הינו ציבור הלקוחות בסניפי הבנק השונים הפרוסים בכל רחבי הארץ וכוללים לקוחות מסחריים, מוסדות ללא כוונת רווח, לקוחות קמעונאיים ומשקי בית.

במסגרת השאיפה ליצירת תשתית למקורות מימון יציבים, לגיוון תמהיל המקורות ושיפור מבנה הנזילות שלו, מושקעים על ידי הבנק מאמצים שיווק במטרה להרחיב את בסיס הלקוחות הבינוניים והקטנים במוצרי פיקדונות בנקאיים, בכלל ובפיקדונות חסכון בהפקדות חודשיות בפרט. פעילות זו תורמת לקשר ארוך טווח עם הלקוח ולתזרים שוטף של הפקדות בתכניות חסכון. במסגרת מאמצים אלו, מפעיל הבנק מוקדי השקעות, המשרתים את מעגל הלקוחות בעלי עושר פיננסי.

(ב) נתונים בדבר התפלגות פיקדונות לפי גודל מפקיד:

מדרגות הפיקדון	30/09/2018	30/09/2017 מיליוני ₪	31/12/2017
עד 1	12,770	12,084	12,042
מ-1 עד 10	7,002	6,652	6,701
מ-10 עד 100	2,266	2,578	2,660
מ-100 עד 500	3,789	3,968	3,534
מעל 500	4,723	3,052	3,899
סה"כ	30,550	28,334	28,836

ליום 30.09.18 מהווים הפיקדונות שהופקדו ע"י מפקידים שיתרתם אינה עולה על 1 מיליון ₪ מיליון ₪ 41.8% מכלל פיקדונות הציבור ומפקידים שיתרתם מ-1 מ' ₪ ועד ל-10 מיליון ₪ מהווים 22.9% מכלל פיקדונות הציבור ובסה"כ פיקדונות של מפקידים שיתרתם עד 10 מיליון ₪ מהווה 64.7% מכלל פיקדונות הציבור.

2. נכסים משועבדים ולא משועבדים

נכסי הבנק והחברות המאוחדות שלו מסתכמים ב- 36.1 מיליארד ₪ נכון ליום 30.09.18. מתוך נכסים אלה הבנק שעבד איגרות חוב כדלקמן:

- הבנק הפקיד בטוחות לטובת מסלקת מעו"ף בגין אחריותו כלפי המסלקה עבור עסקאות שביצע הבנק ושביצעו לקוחותיו ועבור חלקו בקרן הסיכונים.
- שווי בטוחות אלה הסתכם נכון ליום 30.09.18 בסך 41 מיליון ₪.
- הבנק הפקיד בטוחות לטובת מסלקת הבורסה בגין אחריותו לפצותה בשל נזק כספי הנובע מחוסר מלאי או מחוסר כיסוי כספי של אחד מחברי מסלקת הבורסה ובגין חלקו בקרן הסיכונים שהוקמה ע"י מסלקת הבורסה.
- שווי בטוחות אלה הסתכם נכון ליום 30.09.18 בסך 16 מיליון ₪.
- במטרה לייעל את פעילות סליקת הכספים במשק ולצמצם את חשיפת בנק ישראל בתחום זה, הושקה ע"י בנק ישראל מערכת לסליקת תשלומים גדולים בזמן אמת (מערכת RTGS). מערכת זו מאפשרת העברת כספים מהירה וסופית בין הבנקים המקושרים למערכת ובתנאי שיתרת הנזילות בבנקים לא תפחת מההיקף הנדרש לביצוע העברות כספים. לאור הסדרי הסליקה החדשים הבנק עשוי להזדקק, מעת לעת, לקבלת אשראי לפרקי זמן קצרים מבנק ישראל. במטרה להבטיח את התשלום המלא של הסכומים שיגיעו לבנק ישראל בגין אשראי זה, שעבד הבנק ביום 15.11.2010 לטובת בנק ישראל, בשעבוד קבוע בדרגה ראשונה, את כל הנכסים וההתחייבויות שהופקדו על ידו ב"חשבון הבטוחות" המתנהל במסלקת הבורסה לניירות ערך (בנוסף לשעבוד הצף, בדרגה ראשונה, שנרשם על נכסים אלה ביום 23.7.2007). ליום 30.09.18 יתרת שווי הבטוחות שהופקדו הסתכמה ב- 299 מיליון ₪.

חלק ה' - נספחים**15. מילון מונחים**

מונח	הסבר
איכות ניהול	הערכת נאותות ואפקטיביות ניהול הסיכון (לרבות אפקטיביות הבקורות).
אינדיקטור (Key Risk Indicator)	אמצעי שנועד להציג את מצב החשיפה ביחס לסיכון.
אירוע כשל	אירוע בו התממש סיכון, בין אם נגרם נזק לבנק ובין אם לאו.
אשראי ברוטו	יתרת החוב הרשומה לפני הפרשות ומחיקות חשבונאיות.
אשראי חוץ מאזני	מסגרות לא מנוצלות+ערבויות+נגזרים ו-OTC.
אשראי מאזני	אשראי לציבור + השקעות עצמיות של הבנק (נוסטרו).
באזל	ועידת באזל המפתחת תקני בנקאות במטרה לספק יציבות למערכת הבנקאות הבין לאומית ולהפחית עיוותי תחרות בין בנקים.
בטוחות / ביטחונות	נכסים שונים (סחירים ושאינם סחירים) המיועדים להבטחת החזר חובות הלקוח, כאשר אינו עומד בהחזרים המוסכמים בינו לבין הבנק.
הפחתת סיכון אשראי (CRM)	הפחתת סיכון אשראי (Credit Risk Mitigation - CRM) - מקזזי סיכון המותרים לקיזוז עפ"י הוראות באזל 2 (בעיקר: ביטחונות נזילים משועבדים כנדרש). לפי הוראות אלה הבנק יכול, בעת חישוב דרישות ההון, להפחית את חשיפת האשראי שלו כלפי הצד הנגדי, ובכך להביא בחשבון את השפעת הפחתת הסיכון של הביטחון.
הפרשות להפסדי אשראי	עתודה שיוצר הבנק לכיסוי הפסדים צפויים בגין חבויות לקוחותיו. לפי הנחיות בנק ישראל יש לבצע הפרשות פרטניות וקבוצתיות. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני - הפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני וזוהו כפגומים. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי - הפרשה בגין קבוצות גדולות של חובות (תקינים ולא תקינים) לרבות הפרשות להפסדי אשראי בגין הלוואות לדירור הנמדדות בשיטת "עומק הפיגור".
חבות	אשראי והתחייבויות למתן אשראי (מאזני וחוץ מאזני) כמשמעותם בהוראת ניהול בנקאי תקין 313.
חוב בהשגחה מיוחדת	חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של ההנהלה, אשר אם לא יטופלו, תיתכן הרעה בסיכויים לפירעון האשראי או במעמדו של הבנק כנושה.
חוב פגום	חוב שהבנק צופה כי לא יוכל לגבות את הסכומים המגיעים מהחייב, במועדים שנקבעו על פי הסכם החוב.
יעד עסקי (Key Performance Indicator)	מטרה עסקית רצויה המוגדרת במונחים כמותיים או איכותניים, הנגזרת מהמגבלות של התיאבון לסיכון.
יתרת חוב רשומה	יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נדחות נטו או עלויות נדחות נטו שנוקפו ליתרת החוב וטרם הופחתו, ובניכוי כל חלק מהחוב שנמחק חשבונאית.
מבחני קיצון (Stress Tests)	מגוון טכניקות (כמותיות ו/או איכותיות) לכימות השפעת התממשות תרחישי קיצון.

מגבלה	מגבלה רגולטורית (Regulatory Risk Limit): היגד שנקבע ע"י גורם רגולטורי, המהווה גבול מינימום / מקסימום לפעילות הבנק. מגבלה פנימית (Internal Risk Limit): היגד הנקבע ע"י הבנק, המהווה גבול לפעילות במסגרת התיאבון לסיכון.
מח"מ	הממוצע המשוקלל של זמן תשלומי / תקבולי הקרן והריבית המהווים של מכשירים פיננסיים.
סיבולת לסיכון (Risk Tolerance)	קביעה ספציפית של רמת ההשתנות שהבנק מוכן לקבל סביב מטרותיו העסקיות.
סיכון שיורי	נקבע כשילוב בין רמת הסיכון המובנה לבין רמת איכות הניהול (הערכה סובייקטיבית).
סף התרעה	נועד להצביע על החשיפה לסיכון כאשר היא מגיעה לרמה מסוימת שנקבעה מראש.
פרופיל סיכון	הערכת הסיכון המצרפי הגלום בחשיפות ובפעילות של הבנק.
תיאבון לסיכון (Risk Appetite)	קביעה ברמת-על, מהו הסיכון שהתאגיד הבנקאי מוכן לקבל בהתחשב במאפייני סיכון/תשואה; נתפס לרוב כמבט צופה פני עתיד של קבלת סיכון.
תיק למסחר	מורכב מפוזיציות במכשירים פיננסיים המוחזקות עם כוונת מסחר, לצורך מכירה חוזרת בטווח זמן קצר, ו/או מתוך כוונה להרוויח משינויי מחירים ממשיים או צפויים בטווח קצר או ללכוד רווחי ארביטראז'. כדי שמכשיר פיננסי יחשב כחלק מהתיק למסחר עליו להיות חופשי מאמנה כלשהי המגבילה את סחירותו או שקיימת אפשרות לגדרו באופן מלא.
תיק לפדיון	ני"ע אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן לטווח ארוך/ עד למועד הפדיון. התיק מוצג לפי שיעור התשואה לפדיון, הגלום בו מיום קנייתו.
תרחיש (Scenario)	השתלשלות היפותטית או היסטורית של אירועים כלכליים או אחרים להם יכולת לגרום להתממשות של מקצת או מכלול הסיכונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי במסגרת פעילותו העסקית.
תרחישי קיצון (Stress Scenarios)	מגוון אירועים או השפעות/גורמים שעשויים לגרום להפסדים או לרווחים ניכרים, או להקשות במידה ניכרת על השליטה בסיכונים (ברמה חמורה או חריגה), בהסתברות נמוכה אך מתקבלת על הדעת (נקראים גם "סיפור המעשה" או "הנרטיב"). תרחישי קיצון יכולים להוות השלמה למתודולוגיות סטטיסטיות, כגון השלמה ל-VaR.
מעבר לדלפק (OTC)	(Over The Counter) מכשירים פיננסיים אשר אינם נסחרים בבורסה רשמית, ומבוצעים ישירות בין שני צדדים נגדיים.
CCF	(Credit Conversion Factors) המרה של פריטים חוץ מאזניים לשווה ערך לאשראי - לפי הגישה הסטנדרטית של באזל 2, פריטים חוץ מאזניים מומרים לשווה ערך חשיפות אשראי באמצעות שימוש במקדמי המרה לאשראי.
FSB	(Financial Stability Board) המוסד ליציבות פיננסית הינו גוף בינלאומי הכולל את 20 הכלכלות הגדולות בעולם, אשר מנטר את המערכת הפיננסית העולמית. המוסד פועל כדי לחזק את המערכת הפיננסית ולהגביר את היציבות של שווקים פיננסיים בינלאומיים. פעילות המוסד מכוונת לזיהוי סיכון מערכתי במגזר הפיננסי וכתוצאה מכך לגבש מדיניות טיפול בסיכונים אלו ע"י פיקוח.
FSF	(Financial Stability Forum) פורום היציבות הפיננסית הינה קבוצה המורכבת מרשויות פיננסיות לאומיות ראשיות כגון משרדי אוצר, בנקים מרכזיים וגופים פיננסיים בינלאומיים במטרה לקדם את היציבות הפיננסית הבינלאומית.
ISDA	(International Swaps and Derivatives Association) איגוד בינלאומי לנגזרים ועסקאות החלף.